

MAGYAR BANYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLerville,

KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

OKLAHOMÁBAN UJABB HARC VAN KITÖRŐBEN

E hó 4-iki lapszámunkban megírtuk, hogy — sajnos — Oklahoma államban is, ahol a bányászok hosszú hónapok óta sztrájkolnak, megintott a bányászok frontja és egész sereg bánya bányászai szakítottak a szervezettel és visszamentek munkába a bányatársaságok által ajánlott munkabérek mellett.

Megírtuk azt is, hogy a Henryetta mező bányászai minden nyomorúságuk dacára mintegy négyezren változatlan hűséggel harcolnak tovább a szervezettel.

A Henryetta mező társaságai mikor látták, hogy a környéken a bányászok lépnek a társaságoknak és elhagyták a szervezet zászlaját, ők is újabb akciót kezdtek bányászai ellen.

Ujabb felszólítást intéztek bányászaihoz, melyben tudtatták velük, hogy semmi szünetet se hajlandók többet fizetni, mint az 1917-es munkabérek és ha ezt nem fogadják el, azonnal megindítják a kilakoltatási eljárást ellenük.

A bányászok jói lehet tudatában vannak, hogy Henryetta mező bányászai nem fognak kegyetlenkedni bányászai ellen, nem íjétek meg és harcolnak tovább. Inkább választják a sátorlakás borzalmait is nyomorúságukhoz, még sem adják fel harcukat.

A Henryetta mezőre már is toborozzák a sztrájköröket. Az ottani kevés számú magyarság lapunk útján kéri a magyar bányászokat, ha valahol toboroznak, ne menjenek oda, mert ott most csak sztrájkör munkát lehet kapni.

A B & M bánya Schuler, Oklahomában, mely már pár hete megkezdte üzemét open shop alapon, még mindig csak épen hogy termel valamennyi szenet. Azok közül a bányászok közül, akik cserben hagyták a szervezetet s beálltak a sztrájkörök közé, többet visszatértek a sztrájkörökhöz.

A Browe Coal Co., melynek sok bányája van Oklahomában, szintén open shop alapra tér át. Már dolgoznak a bányák rendezésén és állítólag van elég emberük, akikkel megkezdhetik a munkát.

Henryetta mező bányászait nagyon elkésztik a bányászok sztrájkörétől. Kísérlete és azt írják bajtársaink, félt, ha csakugyan megkezdődik a sztrájkörítés és állítólag, a bányászok elkeseredése zavargások alakjában fog kibrobbanni.

Különösen haragszanak Henryetta mező bányászai azokra a volt szervezett bányászokra, akik elárulták bajtársaikat, elhagyták a uniót és most ugynevezett külön bányánkénti szerződés mellett dolgoznak a bányászok által diktált munkabérek és munkafeltételek mellett.

BANYÁSZOK A SZERVEZET ELLEN

Pomeroy mező bányászai nem hajlandók visszatérni a szervezethez. — A szervezet kiküldöttjeit sem akarták meghallgatni. — Ujabb bányák szakadtak el Ohio-ban a szervezettől. — Az elszakadó bányászok csak akkor hajlandók visszatérni, ha a szervezet vezetői megtalálják a kivezető utat a mai helyzetből.

Pomeroy mező bányászai, akik május hónapban szakadtak el a szervezettől, mert nem bírták tovább a harcot, melyet ők teljesen reménytelennek láttak, állást foglaltak a szervezet ellen.

A szervezet vezetői megkísérelték, hogy a szervezetbe való visszatérésre bírják őket, de ez a kísérlet kudarcot vallott.

Junius 10-re a szervezet gyűlést hirdetett Pomeroy mezőre az elszakadt bányászokat meghívta. Itt akarták meggyőzni a szervezettől elszakadt bányászokat, hogy helytelenül cselekedtek, amikor ott hagyták a szervezetet és a bányászok által megszabott munkabérek alapján visszamentek a munkába.

Junius 10-én azonban a Pomeroy mezőben nem tarthattak gyűlést a United Mine Workers kiküldöttjei.

Junius 9-én gyűltek össze a szervezettől kivált bányászok s ott azt határozták, hogy ők arra a gyűlésre, amit a szervezet megbízottai hívtak össze, nem fognak elmenni.

Nem mennek el azért, mert nem kíváncsiak arra, amit a szervezet vezetői mondani akarnak nekik. Ők — azt hangsúlyozták a gyűlésen — a hosszú harc és nyomorúság után örülnek, hogy megkezdik a kegyelme felvételét és addig nem is hajlandók abbahagyni a munkát, míg a szervezet vezetői olyan harcot nem indítanak országos szintre, mely harc eredményt is hozhat a bányászoknak.

A szervezet vezetőit érthető módon megdöbbentette, hogy Pomeroy mező bányászai, akik még nem olyan régen mégis csak szervezett bányászok voltak, így elfordultak a United Mine Workerstől. Kérték újra a bányászokat, hogy legalább a gyűlésen jelenjenek meg, de hiába volt minden kísérlet, nem tudtak egy gyűlést összehozni.

A szervezet vezetőivel megbízottai útján tudatták a 9-iki gyűlés határozatát, hogy addig nem térnek vissza a szervezetbe, míg a szervezet nem változtat mai taktikáján és nem találja meg a módját, hogy tudná a szervezetet kivezetni mai reménytelen helyzetéből.

A szervezet vezetői azt válszolták, hogy térjenek vissza a szervezetbe és ott várják ezt be, de a kiküldöttök azt mondták, hogy ezt Pomeroy mező bányászai nem teszik, ők dolgoznak olyan fizetésekért, amilyeneket el tudnak érni a mai viszonyok között.

Minthogy a szervezet megbízottai látták, hogy semmi eredményt nem tudnak elérni, ott is hagyták Pomeroy vidékét.

Sajnos, Ohio-ban tovább harapózik a szervezet bomlása.

Az Essex Coal Co., mely elég nagy üzem és amelynek bányája már régebben le van zárva, szintén meg akarja nyitni az üzemet. Ez a társaság az open shop burkoltabb alakját választja és ugynevezett co-operative alapon kezdik meg a munkát. A co-operáció tagjai volt szervezet tagjai — a társaság régi munkásai — lesznek.

A New Pittsburgh Coal Co. Syrakuse és Thomas nevű bányáit készülni megnyitni. A tárgyalások most folynak a munkásokkal olyan irányban, hogy co-operative alapon kezdjék meg a munkát. A munkásokban, akik a hosszú harc alatt szintén kifogytak a pénzből, meg is van a hajlandóság a munka megkezdésére.

És amíg így bomlik ország-szerte a szervezet frontja, a bányászok vezetői még mindig semmi módját se találták, hogyan lehetne megakadályozni a szervezet szétesését.

Ha sokáig késnek még, akkor már igazán csak roncsait lehet majd menteni.

MEGNYILT EGY NAGY INDIANAI BANYA.

Az American No. 1 bánya, mely Bicknell közelében van, megnyitott. A bányát még április elején lezárták azzal, hogy valószínűleg csak hosszú idő múltán fogják talán ismét megnyitni.

A bányászok egyrésze el is hagyta a telepet, azonban a bánya megnyitásának hírére hamarosan visszamentek.

A bánya egy nagyobb szénüzletet ültet nyálba és most állítólag napi 7-8000 tonna szenet fog kitermelni.

Ezen a bányán kívül több bicknelli bánya is megnyitott és most állandóan dolgoznak.

SZENET TALÁLTAK SOUTH INDIÁBAN.

Azon a területen, melyet az indiánok részére tartott fenn az Egyesült Államok, Kamasamudramban, Mysore kerületben South Indiában vastag szénereket találtak.

A szénterület mindössze 18 mélynyire van Bowringpet-től a vasútállomástól és így, ha a próbák bevalónak, igen nagy jelentősége lesz a szénnek azon a területen, mert eddig az ottani aranybányák is, a szomszédos államokból vitték be a szenet, amit az olvasztókban felhasználáltak.

A talált szén állítólag kitűnő minőségű puhaszén és nagy területet foglalnak el a szénterületek, hogy az 5 százalék-

A BELGA BANYÁSZOK GYŐZELME

Megírtuk lapunk egyik korábbi számában, hogy a belga bányatársaságok ultimátumot küldtek a bányászaihoz, melyben 10 százalékos bérvágást követeltek, azonfelül a napi 8 órai munkaidőt is napi 9 órára akarták felemléni.

A bányászok az ultimátum után azonnal gyűlést hívtak egybe és eze elhatározták, hogy az ultimátumot visszautasítják, jogait nem engedik és ha szükséges lenne, inkább sztrájkba mennek, de nem fognak a bányatársaságok parancs szavára dolgozni. Együtt a kormányhoz is beadványt adtak, melyben a bányatársaságokat teszik felelőssé, azért, ha esetlegesen újabb zavar lenne a belga széniparban.

A kormány egyeztető tárgyalásra hívta össze a bányászokat és a társaságokat, amelyen a bányászok a tárgyalás előtt kijelentették, hogy csakis az esetben hajlandók egyezkedésre, ha a társaságok előbb visszavonják az ultimátumot és elismerik egyenlő félnek a bányászok képviselőit.

Nagy huza-vona után meg is tették ezt a társaságok, mert látták, hogy másképp a bányászok megszakitának az egyezkedési tárgyalásokat.

Több napi vita után a társaságok elálltak a 10 százalékos bérvágástól és az eddigi bérendszert maradt érvényben, mely szerint a bányászok fizetése a drágaság mértékéhez változik és a bányászok munkaidője is változatlanul megmarad 8 órára naponta. Csak annyit fogadtak el a bányászok, hogy a fizetésük ügyét egy választott bíróság fogja felülvizsgálni, melynek döntéséig a bányászok belemennek abba, hogy 5 százalékos a mostani fizetésükből a társaság visszatartson, mely összeg azonban a választott bíróság döntése a mai bérek fenntartása mellett volna, egy a visszatartott 5 százalékos a társaságok azonnal folyósítani tartoznak.

A bányászok kitaratása és egysége meghozta Belgiumban a győzelmüket, hiába álltak a bányatársaságok csatasorba és hiába kaptak segítséget a külföldi bányatársaságoktól, mert soha le nem győzhetik a munkásságot, ha összetart és egységes fronton áll szemben a munkaadókkal.

A belga társaságok is a szénipar siralmas helyzetére, a német szén halálos versenyére hívatkoztak, mikor a bérek lecsökkentését követelték. A bányászok azonban kijelentették, hogy azért, mert a bányászok nem tudják a háború alatt megszokott nagy profitot kisorsolni, mert a szén ára esett, ők nem fognak ehéért dolgozni és koplalni, hogy az 5 százalék-

NAGY HÁBORUSÁG NOVA SCOTIÁBAN SZTRÁJKHELYZET ÉSZAK WEST VIRGINIÁBAN

New Waterford közelében a sztrájkolók és fegyveres bérecek összecsaptak. — Halottak és súlyosan sebesültek maradtak a csatában. — A fegyveres bérecek a sztrájkolók elszedték a fegyvereket. — A bánya vezetői és tisztviselői elmenekültek a helyszínről.

Nova Scotia különböző bányáiban március eleje óta — mint többször megírtuk — a bányászok harcban állnak a társaságokkal, mert a munkabérek ott le akarták vágni.

A munkabérek levágásán felül olyan munkafeltételeket is akartak életbeletetni, melyek a bányászokra súlyos terheket raktak volna. Nagyon sok olyan munkát kívántak a bányászok ingyen végezteni, amikért eddig fizettek.

Amint a munkások sztrájkba léptek, a társaság azzal felelt, hogy minden sztrájkolótól megvonta a hitelt a kompanya stórkoban és kiéhezettnek akarták a bányászokat letérni.

A sztrájk békésen folyt és a bányászok biztak is a győzelemben. Egységes volt a frontjuk és azon rést csak a vörösek nyitottak, melyről más cikk keretében számolunk be.

Miután a radikálisok megbontották a frontot és a szervezet háta megett megegyezést kötöttek az egyik társasággal, a többiek is elérkezettnek látták az időt, hogy végső leszámolást kezdjenek a szervezettel. Sztrájköröket toboroztak, a kikkel a munkát meg akarták kezdeni.

Cape Breton mezőben New Waterford közelében, hol közel 12 ezer bányász áll sztrájkban, a múlt héten akarta a bányatársaság az üzemet sztrájkörökkel megindítani.

A villanyfejlesztőt meg akarták indítani, de ezt a bányászok észrevették és piketelők vették körül a villanytelepet.

A társaság bérencei elkergették onnan a piketelőket és szögös dróttal vették körül az egész villanytelepet, hogy a sztrájkolók bányászok meg ne közelíthessék.

Délután folyamán a munka megindulásának hírére mintegy 2000 bányász gyülekezett a villanytelep környékére, de teljesen nyugodtan viselkedtek.

A felvonult sztrájkolókat Mac Neil, a szervezet egyik tisztviselője vezette, aki folytonosan intette a bányászokat, hogy békésen viselkedjenek és némi tüntessenek, nehogy a fegyveres bitangok a bányászokba köthessenek.

A felvonulás célja az volt, hogy az odahozott sztrájkörök észretérítsék, hogy ne kezdőtől megvont falattal növeljék a bányabárok hasznát.

Ha a bányabárok nem találják meg a számításukat, keresenek más oldalon kárpótlást, mert igazságtalan dolog, hogy akármiféle baj van az iparban, annak mindig a munkások igyák meg a levét.

És a belga bányászok álláspontja győzött és az oly nagy garral kiadott ultimátum, a bányászok egységes akaratán megsemmisült.

Jék meg a munkát, ne segíd-kezzenek a társaságnak letérni a munkásokat.

A társaság vezetősége azonban nem nézhetette meg ezt a békés tüntetést se. 45 bérencét fegyverekkel, éles töltényekkel látta el, akik a békésen tüntető tömegre rontottak. Lóháton ütek a megvadult bérecek és onnan adtak sortüzet a bányászokra.

Az első sortüz után egy bajtársunk holtan terült el, többen pedig véres sebekkel fetrengetek az ut porában.

A megtámadott emberek természetesen védekeztek és lerángatták a lovak hátáról a fegyveres fenevadakat. Nem lehetett most már visszatartani őket, hogy a fegyveres bérecek a tüntetést elszakítsák az open shop alapra.

A bányászok ezt nagy elkeseredéssel látták, mert hiszen ez a társaság is aláírta a Jacksonville egyezményt, melynek betartását pontosan megkívánta a munkában a bányászoktól, mig most ők ezt egyszerűen felrúgták.

A Hutchinson érdekeltséghez tartozó nagy bánya, az Edna Gas Coal Co., a Virginia és Pittsburgh Coal Co. bányái is készülnek open shop alapon nyitni. Állítólag a Hutchinson érdekeltség bányáinál a szervezethez tartozó bányászok közül jelentkeztek sokan munkára.

Viszont a szervezet oldaláról azt jelentik, hogy transportorkon hozzák a sztrájkörökhöz szükséges embereket.

A Rosedale Coal Co. is csatlakozni készült a sztrájkörökhöz, azonban épen a munka felvétele előtti napon a tipli leégett. A tűz után nagy hajszá indult meg a sztrájkolók ellen, mert a tetteseket mint ilyen esetekben mindig, a harcoló bányászok között keresik.

Lumberporton is a tűz martaléka lett a Sitnek Coal Mining Co. tiplije és ott is néhány sztrájkolót tartóztattak le, akiket a gyújtogatással vádolnak. Minthogy a kilakoltatások most már gyorsabb tempóban folynak az egész vidéken, a szervezet mindenütt sátrakról gondoskodik a kilakoltatott bányászok részére.

A New England Coal Co. Grant-Townban tovább folytatja a sztrájkolók bányászok zaklatását. Bíróság elé állítják a leglehetősebb vádakkal a bányászokat. A bíróságok aztán miután még sem akarják a bányászokat büntetlenül elengedni, hát 1—2 dolláros büntetésekkel elengedik őket. A lényeg azonban, hogy megfélemlítsék a bányászokat, hogy azok ne merjenek piketelni és rábírn a sztrájköröket, hogy hagyják abba aljas munkájukat.

MEGNYILT A PEABODY 8. BANYA ILLINOISBAN.

Február óta le volt zárva a Peabody 8. bánya Toveyben, Illinoisban.

A bányát most újra megnyitották és állítólag ezentel meging rendszeresen fog dolgozni. A bányában rendes körülmények között 800 ember szokott dolgozni.

MAGYARORSZÁGI HIREK

A babona és a tudatlanság megöli a magyar tanyát

Egyes tanyákon az ujszülötteknek ötven-hatvan százalékka elpusztul. — A Stefánia-Szövetség sürgős felterjesztésben kér védelmet a kormánytól. — Mit mond Bóky tanár?

Az alföldi magyar tanyákon, veszendőben a magyar élet: megállt a maga törvényszerű fejlődésének útján. Megállította a sötétség, amely ott borong az akácok árnyékába épített kis szalmafedeles házacskák fölött, megállította a babona és a tudatlanság, amely dacolva idővel és haladással, évtizedek óta ott settenkedik a kis tanyai szobákban, amelyekben az öröngösségnek mélyen a lelkekbe rögződött gyökerein táplálkozva születik, él és hal meg a magyar tanyák sok százezer lakosa.

A Stefánia-Szövetség elnöki értekezlete és a Bóky János egyetemi tanár elnöklésével összeült orvosi szakosztályi ülés, amelyen dr. Heim Pál és dr. Tóth István egyetemi tanárok valamint dr. Pollerman Artur miniszteri osztálytanácsos is résztvett, Keller Lajosnak, a Stefánia-Szövetség ügyvezető-igazgatójának és dr. Fekete Sándor szövetségi főorvosnak az előadásában foglalkozott azokkal a bizalmas jelentésekkel, amelyekben a szövetség budapesti és közeli vidéki körzetének vezető orvosai és védőnői helyszíni tanulmányok alapján körképet festenek a csecsemőhalandóságnak különösen a szegényebb néposztályok körében, elsősorban a falvakban való rohamos növekedéséről.

Ezekből a jelentésekből kulturális szempontból szinte drámai adatként emelkedik ki az a megdöbbentő tünet, hogy a babona és a tudatlanság megöli a magyar tanyát, elpusztítja a tanyai anyák ujszülöttjeinek több mint a felét.

Az ország számos területén a csecsemőhalandóság az ötven százalékot is elérte, sőt Kiskunfélegyházáról érkezett hivatalos jelentés szerint a félegyházai tanyákon született csecsemők hatvan százaléka pusztul el anélkül, hogy rendszeres orvosi kezelésben részesült volna. Elpusztul a babona miatt, amely a maga vigasztalan múltjának minden csökkönyösségével virraszt az ujszülött bölcsőjé fölött és amelyet eddig nem sikerült a tanyákról a felvilágosodottság tömjénével kifűstölni.

A Stefánia-Szövetség ezeknek a megdöbbentő adatoknak a birtokában terjedelmes felterjesztéssel fordult most a népjóléti miniszterhez, amelyet arra kér, tegye lehetővé, hogy a szövetség vidéki körzeteinek keze elérhesse a városoktól messze fekvő tanyákat. Kötelezze a kormány a városokat és községeket, bocsássanak a szövetség védőnőinek lovakat és kordélyokat a rendelkezésükre, hogy rendszeresen látogathassák a tanyákat, harcha bocsátkozhasznának a tudatlansággal és a babonával és megmenethessék a jövőnek a magyar tanyák veszendő magyar életét.

A gróf Apponyi Albert által aláírt felterjesztésnek erre vonatkozó részlete szöszterint a következőképen hangzik:

A tanyai területeken, alföldi védőintézetek jelenléte szerint, a csecsemőhalandóságok száma harminctől ötvenöt százalékig, sőt néhol hatvan százalékig is emelkedik. Tehát borzalmas az az emberpusztulás, amely ezen

ken a színmagyar területeken végbemeget. E területek lakóira ugyanis a tudatlanság, a rossz szokások és a babona, valamint a minden egészségügyi szabályoktól való idegenkedés végzetes hatást gyakorol. Itt kizárólag e célra kiválasztott, jól képzett és hivatásukat teljesen átérező, törhetetlen akaratú védőnők képesek eredményeket elérni.

Bóky János tanár, akivel alkalmunk volt a magyar tanyák drámai sorsáról beszélgetni, kifejtette előttünk azokat az okokat, amelyek a csecsemőhalandóság mai nagy arányszámát a szegényebb néposztályok körében és az alföldi magyar tanyákon előidézték.

A fővárosban, Bóky tanár megállapítása szerint, a csecsemőhalandóságot illetően a helyzet némileg javult, aminek egészen különös a magyarázata. A jelenlegi rossz gazdasági viszonyok miatt ugyanis a középosztályhoz de még a jobb módú társadalmi osztályokhoz tartozó anyák se engedhetik meg maguknak, hogy gyermekeik mellé dajkát fogadjanak. Az anyák túlnyomó része tehát maga táplálja gyermekét, aminek az az örömdetes következménye, hogy a csecsemőhalandóság lényegesen csökkent. A rossz gazdasági viszonyok tehát a fővárosban, de az ország többi városában is, általában mindentűnt, ahol a csecsemők szükség esetén szakszerű orvosi kezelésben is részesülhetnek, kedvező hatással voltak a csecsemőhalandóságra.

Annál szomorúbb a helyzet — fejtejtte ki előttünk Bóky tanár — a szegényebb néposztályoknál és a tanyákon. A főváros periferiáin, ahol a nyomor az ur, az utóbbi időben erősen megnövekedett a tuberkulózis betegek száma, emellett a lakásviszonyok is változatlanul rosszak. Beteg apáknak és anyáknak pedig kézenfekvő cökéből betegek a gyermekeik is. A Stefánia-Szövetség minden tőle telhető megteszt, hogy a szegény anyákat istápolja. A fővárosban ez még csak megvalósulhat, de mit csináljunk a tanyákon, ahol még ma is az ősrégi babonás szellem él? Az a szellem, amelynek következtében most olyan jelentős fekszik előttünk, amely szerint olyan alföldi tanyák is akadnak, amelyekben hatvan százaléka elpusztul az ujszülöttek

AZ ÓHAZÁBA SZÁNDÉKOZIK MENNI?

Utja sokkal könnyebb és kellemesebb lesz, ha egy hajójegyet, mint vasúti jegyet előre lefoglalja. Ennek az egyszerűségnek az állásban az utazás iránti kedvvel lefoglalja a helyét és megkíméli magát a sok szándékolástól.

Adhatunk az utazás előtt a hitelre való utazás ellen, amelynek szükségességét, hogy sok pénzt legyen magával és annál is azután bérlet és bérlet, amikor pénze van szükség, kap hat. Tisztviselőnek magyarul megadunk az utazás iránti kedvvel minden felvilágosítást.

FOREIGN DEPARTMENT MELLON NATIONAL BANK Smith Street & Oliver Ave., PITTSBURGH, PA.

nek. Rettenetes szám ez. Igaz, a csecsemőhalandóság terén már találkoztunk ezzel a hatvan százalékos arányszámmal és pedig az angolországi Manchesterben, amelynek munkásnegyedében ugyancsak hatvan százaléka pusztult el a csecsemőknek — de ez 1860-ban volt. — A magam részéről rendkívül fontosnak tartom, hogy megadassék a Stefánia-Szövetségnek a lehetőség arra, hogy vidéki szervezetei révén összeköttetést létesíthessen a legelhagyottabb tanyákkal is. Meggyőződése, hogy a tanyákat fenyegető nagy pusztulási folyamatot céltudatos propagandával és felvilágosító előadásokkal tartásával igenis lehet, de meg is kell állítani. Ha védőnőinknek rendelkezésükre állnak majd a megfelelő eszközök, hogy a tanyákat felkeressék, nem kétkedtem abban, hogy az ő nemes munkájuknak meg lesz az eredménye.

Gyilkos babonák és népszokások

Bóky tanár érdekes példákat sorolt fel előttünk azokról a babonákról és gyilkos népszokásokról, amelyeknek a magyar tanyákon az ujszülöttek túlnyomó része rendszeresen áldozatul esik. Az ugynevezett "boszorkánytej" eltávolítása a leggyakrabban megismétlődő népszokás. Sokszor csak a véletlenül közbelpő orvos akadályozza meg, hogy az ujszülött életével ne fizesse meg az árát ennek a babonának. Veszedelmes szokásuk a tanyai anyáknak az is, hogy a csecsemő fejéről nem távolítják el az első hónapokban odaülepített fagygyűrűt, amely azután súlyos komplikációkat okoz. Ennek is egy ősrégi babona az oka.

De utalt Bóky tanár nyilatkozatában arra is, egészen megszokott dolog, hogy a tanyákon az egy és két éves gyermekeket, akik a rossz táplálkozás miatt még egészen serdülhetnek, ha valami bajuk van, pálinkával vagy borral itatják. A meggyőztető kis szervezet természetesen nem bírja az alkoholt, a gyermek nyűgössé válik és egész nap sir, amit az anya avval akadályoz meg, hogy különböző mákfőzetekkel elbőditja. A gyakori mákélvezeteknek azután ópium-mérgezés a következménye.

A Stefánia-Szövetségben más érdekes adatokat is közöltek velünk a tanyai anyák babonás szokásairól: Sok csecsemő esik már a születése utáni első, második hónapban "a pépes cucli" áldozatul. Az anya ugyanis nem akarja, vagy nem tudja ujszülöttjét egyedül táplálni, azzal segít tehát magán, hogy egy összerágott kenyérdarabot gyömszőlő egy vásonrongyba, amelyt a gyermek szájába tesz. A csecsemő nagyon gyakran szívja így magába a tuberkulózis vagy más fertőző betegségeknek az első csirait.

A "vörös korall-karperec" alkalmazása a legveszedelmebb babonás szokások egyike. Amikor a gyermek megszületik, az anya egy vörös korallgyöngyszemékből font karperecet tesz a csuklójára. Fanatikus meggyőződéssel hiszi, hogy ez

a karperec minden betegségtől, sőt a haláltól is megóvjá gyermekét. Ősrégi hit, amely évtizedek óta generációról generációra száll, hogy ha egy gyermek, akinek ilyen karperec van a kezén, megbetegszik, a korallgyöngyök elhalványulnak. Az anya tehát csak akkor hiszi el, hogy a gyermeke beteg, ha a korallgyöngy megfehéredik a kezén. Nagyon súlyosan betegnek kell azonban már lennie a gyermeknek, ha az anya a maga babonásán képzeldő lélekével elhalványodni látja gyermek kezén a vörös korallt. A szemmelverés is a leggyakoribb és legismertebb babonás szokások közé tartozik. Ilyen babona "az összemérés" is, amely abban áll, hogy a gyermek lábait és kezét összeméri az anya, hogy kikergesse a testéből a rossz szellemet, amely a gyermeket nyugtalanítja. Számos esetben kéz- és lábikfiamítás, sőt nem ritkán lábtöréssel jár ez a házi műtét, amelyről az orvosok a mai napig sem tudták a tanyai lakosságot leszkoltatni. Ha lázas a gyermek, az anya, aki ezt maga is így látta gyermekkorában, egy pohár vízbe néhány darab tűz faszénet dob, a piszkos vizet azután leönti a gyermeket, esetleg meg is itatja vele. Ha diaréja van a gyermeknek, gőzölgő edény fölé ültetik.

A legveszedelmebb népszokás azonban, amelyet a kuruzsolóktól tanult meg a tanyai asszony, az, hogy minden sebre pókháló vagy trágyát kell tenni. A pókháló alkalmazásának rendszerint nincsenek komolyabb következményei, a trágyának a nyílts sebre helyezése azonban halálosvégű mérgezést okozhat. A trágyával való gyógyítás az oka, hogy a tanyákon a köldökmérgezési eseteknek olyan nagy a száma.

Ha a gyilkos babonák és népszokások mellett felemlítjük az egyke káros következményeit is, valamint a falusi asszonyok tudatlanságát a gyermek táplálása körül, megkapjuk a magyarázatát a hatvanszázalékos csecsemőhalandóságnak.

Az alföldi tanyákon sok százezer ember él, akik évtizedek óta folytatják a maguk konok harcát az ellen, hogy a babonás ősrégi szokások helyett az orvosi tudományt emelkedjenek. Megrögzöttek szembehelyezkednek avval a rende-

llettel is, amely szigorúan kötelezi a tanyák lakosságát, hogy beteg gyermekekhez orvost hívassanak. A rendelet súlyos büntetést helyez ugyan kilátásba azok részére, akiknek gyermeke anélkül hal meg, hogy előzőleg orvosi kezelésben részesült volna, ennek ellenére a tanyákon csak akkor hívnak már orvost a beteg gyermekhez, amikor ezen rendszerint már nem lehet segíteni.

Annak az illusztrálására, hogy milyen megdöbbentő arányokban pusztulnak el a tanyákon született csecsemők, egyetlen adatot említnék csak meg ezuttal. A tanyákon a csecsemő halandóság ötven-hatvan százalék, a városokban tizenöt-hus százaléka. Budapest periferiáin husz százalékról tizenhét százalékra csökkent a csecsemőhalandóság, a tanyákon tehát háromszor annyi ujszülött pusztul el, mint a főváros azon negyedében, ahol a legnagyobb a nyomor és ahol a tuberkulózis sokkal nagyobb arányokban pusztul, mint az alföldi tanyákon.

A Stefánia-Szövetség eljuttatja felterjesztését a népjóléti miniszterhez, akitől sürgős segítséget kér a tanyák színmagyar lakosságának megmentése érdekében, de megdöbbentő adatokkal világít rá a felterjesztés arra a veszedelemre is, mely a főváros periferiáján élő csecsemőket és apró gyermekeket fenyegeti az egyre nagyobb arányokat öltő nyomor és a tuberkulózisnak napról-napra való elterjedése miatt. A szövetségnek báró Sztérenyi József emlékelete alatt megtartott legutolsó értekezletén a főváros külső kerületeiben tanulmányokat végző védőnők beszámoltak tapasztalataikról. Valamennyi jelentős megrázó esettel bizonyítja, hogy a budapesti külső városrészekben a babona helyett a tuberkulózis végzi gyilkos munkáját. A különbség csak az, hogy a babona ői, a tuberkulózis pedig egy beteg generáció tüdejében tovább él és tovább fertőz.

Minden áldozatot meg kell a kormánynak hoznia, hogy a tuberkulózist megölje és a Stefánia-Szövetségnek megadja a módot arra, hogy felvilágosító munkájával leoldja a tanyákon született csecsemők kezéről a vörös korall-karperec.

(Pesti Hirlap) Győri Imre.

A WALESI Bányászok BORZALMAS HELYZETE

A szénipar válsága az egész világon végtelen nyomorba döntötte a bányászok millióit. A fekete gyémántok munkásnépe, a bányászok az egész földkerekségen mindenütt az éhséggel és nyomorral küzdenek. Egy más után jönnek a jelentések a külföldi államokból, a helyzet kétségbeesítő és kivezető utat a világ legokosabb emberei is hiába keresnek, a szénipar helyzete napról-napra rosszabbodik, a bányászok nélkülözése folyton növekedik.

Az elmúlt héten szomorú hírek érkeztek Anglia legihesebb szénvidékeiről, Welszről. A welszi bányáiparban teljes a pangás. Hétről-hétre mindig újabb és újabb bányák zárnak le és a lezárás folytán a bányászok újabb és újabb százaai és ezrei válnak munkanélküliekké.

Azok a bányászok, akik dolgoznak mégis, alig egy-két napot dolgozhatnak, mert a bányák nagyrésze csak 30-40 százalék erejéig van foglalkoztatva és így a legtöbb esetben keveset annyiért rug csak, a mennyit a munkanélküli bányászok munkanélküli segély fejében kaphat. A bányászok tehát még munka mellett sem tudnak megélni

a keresetükből és egyaránt nyomorban vannak, azok a bányászok, akik dolgoznak, csak úgy, mint a munkanélküli bányászok.

Ami kis megtakarított pénzeinkjük volt a bányászoknak a háború alatti jobb keresetükből, azt már régen felélték és a rossz élelmiszertől elszárvulva, betegeskedve, mindenükből kiakopva ugyszólván az éhhalál szélén állnak.

Kiürült a bányász házakból a butorzat, a szegényes berendezés, az ünneplő ruhákat már rég vásárra vitték és ezer ezer bányász lakást felkereshetünk, mindenütt egyforma látvány, a végtelen nyomor ijesztő képe mered elénk.

Azok pedig, akik a világ sorsát intézik, akiknek kezét közzött van a tőke és hatalom, nem látják vagy nem akarják látni, hogy elérkezett az utolsó

MEGBIZHATÓ, PONTOS ÉS GYORS KISZOLGÁLÁST NYUJT EA BANK! Üzletágak: POSTAI ÉS SÜRGŐNYI PÉNZKÜLDÉS. — BETÉTEK ELFOGADÁSA 4% KAMATRA. — HAJÓJEGYEK ELADÁSA MINDEN VONALRA. — KÖZJEGYZŐI ÜGYEK. Személyesen jöjjen vagy írjon ide: American Union Bank NEW YORK CITY. 1897 SECOND AVE. Cor. 13rd Street. A bank 1597 Second Ave. alatti fiókjára minden nap este 9 óráig, hetfőn este 9 óráig nyitva van.

MAGYAR Bányászok! Ha házat vagy farmot akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal hozzánk. Ezek óta becsülettel szolgáljuk ki a magyarságot. Biztosítási osztályunk élet és balesetbiztosításokat ajánl a magyar bányászoknak. 10 és 20 éves biztosításokat kötünk, ami azt jelenti, HOGY MÉG ÉLETÉBEN MEGKAPJA A BIZTOSÍTÁSI ÖSSZEGET. Magyar levelekre magyarul válaszolunk. KISS AND KLEIN Real Estate, Insurance & Brokers 202-204 SECOND NAT. BANK BLDG. Brownsville, Pa.

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK? Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztosítást, melyet MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK. MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztosítást vásárolt. Bővebb felvilágosításért írjon a következő címre: NATIONAL INSURANCE AGENCY HIMLERVILLE, KENTUCKY. A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérügynöksége.

SECOND NATIONAL BANK Brownsville, Pennsylvania. Ne küldje pénzt idegen helyre. Ne menjen kis, gyenge bankba, hanem jöjjen hozzánk, a vidék egyik legerősebb bankjába. BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETÜNK és az összeg azután pénzt felmondás nélkül fizetjük vissza. Pontos, lelkiszerűen kiszolgálásról beszéljünk. L. B. BULGER, Cashier. EARL HUSTON, President. Brownsville, Pennsylvania.

moruságban él, hogy nem képes az általa termelt tüzelőből saját tüzhelye részére szent vásárolni és így fűtetlen szobákban, dideregve tölti az angliai hűvös, ködös éjszakát. Megpróbálták a bányászok, hogy gyári vagy mezei munkára szegődjenek el, de hiába kopogtatták a gyárak ajtajain, a gyáripar is pang és a gyárak munkásaiból is óriási tömeg van munkanélküli. Így tehát nem tudnak más tenni, mint várni, egyre várni, hogy talán mégis csak megindul a munka. Csakhogy a nyomor nem vár, fellázad és követeli a maga részét és a bányász vagy a bűn útjára tér, vagy megadja magát a sorsának és éhen pusztul. Azok pedig, akik a világ sorsát intézik, akiknek kezét közzött van a tőke és hatalom, nem látják vagy nem akarják látni, hogy elérkezett az utolsó

LEZÁRT Bányá. Az Ohio Collieries No. 210. bányája Athens, Ohio, közelében lezárt. A bánya lezárása által mintegy 500 bányász vált munkanélkülivé. A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

MAGYAR Bányáplézek Meséi

VIRÁG ANDRIS MEG A
HÁROM GRÓFNÓ.
Írta: Bácskai István.

(Folytatás.)

A fiuknak meg színes köveket adott és megmutatta, hogyan kell azokkal játszani mindenféle bolondos játékokat. Kettőt a tenyerébe vett, kettőt letett, aztán feldobalta, felkapkodta a köveket és a gyerekek jót mulattak.

— Hát te nyurga legény, ki fia-borja vagy — mondta egy nagycsoka gyerekeknek.
— A nagymamámé, meg a Birié — mondta a gyerek.

— Ne te ne, tán te vagy a Szabó Jóska?
— Én hát.

— Na hát vidd el ezt a csukrot a Birinek és mondd meg neki, hogy én küldöm, a bolond Istók. Hát te pöttömbandi, ki volnál? Más gyerek felelt helyette:

— Ez a Virág Andris fia, csak még nem tudja megmondani a nevet.

— Virág Andris, Virág Andris — ismételte a bolond ember és egyszerűen kihullott a kezéből minden virág.

— Virág Andris, Virág Andris — hajtogatta egyre-másra és furcsa fényesség ragyogott a szemében. — Mit csinál a Virág Andris?

— A Virág Andris hősi halált halt a csatában — mondta egy nagyobb gyerek — és amikor a felesége meghallotta, hát ő is szörnyet halt, amikor a kis Andris még csak egy napos volt.

— Bizony, én is ott voltam a temetésén, ugyi rittak az emberek, meg még én is dobtam be egy göröngyöt a koporsózájára.

Egyszerre négy gyerek is kezdte mesélni a Virág Andrásné temetését, mindegyik jobban akarta tudni, mint a másik. Csak akkor hallgattak el, amikor a bohókás ember leborult a földre és keservesen sirni kezdett. Öklével verte a földet és könnyes arcát lefeketted a földre, úgy hogy a föld könnyes lett, az arca meg földes lett.

— Szekeres Panna grófkisasszony, Szekeres Panna világszép grófkisasszony... csak ennyit hallottak a gyerekek, mert aztán rémülten szétszaladtak.

A Szabó Jóska gyorsan hazaszaladt és lelkendezve mondta el a dolgot a Birinek:

— Biri, ott fekszik egy furcsa ember a pokolárokban és sír, és veri a földet és virág van a nyakába és mink úgy félünk tőle. Biri arca elkomolyodott. Sír és veri a

földet? Akkor biztosan nagy bánata lehet szegénynek. Kézen fogta a Jóska gyereket és ment szaporán a Pokolárok felé.

A furcsa ember még mindig ott feküdt és még mindig sírt. Biri előrehajtott fejével nézte egy darabig, aztán megérintette a vállát:

— Mért sír maga szegény ember?

A síró ember felnézett. Maszatos volt az arca a földtől, könnytől és durva öklével törülgette a szemét:

— Meghalt a Szekeres Panna grófkisasszony.

Biri szíven ütötte ez a kétségbeesett síró hang és merőn nézett a legény arcába. Ki lehet ez a furcsa, ijesztő ember? Ha egyszer ismerte Szekeres Pannát, akkor idevalósi lehet. Nézte az arcát, de nem emlékezett erre a szakállas, torzonborz fejre. Nézte a szemét is, de abban is ismeretlen tűzesség cikázott.

— Kicsoda maga és hogyan kerül ide?

Az idegen nevetni kezdett erre a kérdésre. Az ám, hogy kicsoda is ő. Nehéz erre megfelelni. Gondolkozni kezdett és rá-nézett a lányra:

— Hásze te vagy a Biri, Bűrök Biri. No nézd csak, mán alig ismerlek meg. Te pulykatozás grófkisasszony, hová tetted a szep-lődet? Tán szerezcsikával marattad le, mint a ráclányok az Alföld végiben? Vagy új bőrt húztál magadra, hogy bolondítsad te is a legények fejét, mint ahogy szokták is az ilyen falusi grófkisasszonyok.

Biri dühös lett, de a kíváncsisága nagyobb volt a dühénél. Kicsoda ez az ember, aki őt a csufneven szólítja?

— Ha maga rendes jó ember, aki jószándékban jár, hát nem titkolja a becsületes nevét. Ha pedig gonosz ember, hát menjék Isten hírvél, ne rémitgesse a gyerekeket. Van itt baj ugyanis elég.

— Bizony Biri hugom, én rendes ember vagyok most már. Csak az a baj, hogy ti vagytok bolondok. Az én becsületes nevem bolond Istók, de az Arany Kálmán tisztelendő ur Kiskovács István néven írt bele a mátrikulába.

— Szentséges uristen, ne hagyj el — sikoltotta a Biri — ez lenne a Kiskovács István. — Mi történt magával, hallja-e? Minek eresztett szakállat, nem való az rendes embernek. Oszt mit fekszik itt az utszélen,

mint egy bolond, ahelyett, hogy rendesen begyűnne a faluba.

Kiskovács István feltápászkodott és sántikálva megindult Biri után. A lábából folyt a vér, megsebezte valami tuskéban.

— Tömlőből gyűn? — kérdezte a lány nagyon halkán.

— Tömlőből. Kiengedtek. Azt mondták, hogy bolond vagyok.

Biri ránézett és nagyon elsomorodott. Bizony bolond vagy — gondolta magában. De mitől bolondulhatott meg: a háborútól-e vagy a szerelemtől? Melyik a kettő közül a nehezebb háborúság, hogy bele is lehet bolondulni.

— Na gyűjjön, elvezetem a tisztelendő urhoz.

A faluban mindenki megnézte őket. Előment a bolond Istók, virágos kalapjával, kis batyujával, utána meg a Biri kézen vezetve a Jóska. Biri be-be szólt egyik-másik kapuba, ahonnan kíváncsi fejek néztek ki:

— Hazagyűtt a Kiskovács István.

István nem nézett se jobbra, se balra, mintha nem lenne kíváncsi senkire, vagy nem ismerne senkit. Csak akkor torpant meg, amikor odaért egy házhoz, ahhoz a házhoz, amit a Virág Andris épített magának meg a Szekeres Pannának. Megfogta a kerítés cífra lécét és borzalmas hangon kiabálni kezdett:

— Szekeres Panna, világszép grófkisasszony, meggyűttem.

Benn a házban Virág Andrásnéban előlt a lélekzet erre a hangra. Mi ez, kísértéj-rás? Ijedten szaladt ki az udvarra, hogy megnézzék, ki idézi itt a halottakat világszó nappal?

A Biri szól feléje:

— Virág néni, ez itt a Kiskovács István, nem tudta szegény, hogy meghalt a Panna. Aztán lassan odasugta:

— Megháborodott szegénynek az elméje. Virág Jánosné szomorúan nézett a legényre és sirva mondta:

— A Szekeres Panna grófkisasszonyt a temetőben keresd.

Ujra megindult a menet, mert ekkor már valamennyi gyerek őket kísérte és egyik-másik ráérősebb asszony is hozzájuk csatlakozott, elsősorban a Vihar Kata, aki lesett minden szót a szegény bolond ember szájáról.

Igy ért el a furcsa, ostoros életnek e tar-ka körmenete az Isten szolgájához, Arany Kálmánhoz, aki a Biri magyarázó szavai után kezét fogott Kiskovács Istvánnak megváltozott másával és beinvitálta a tiszta szobába, úgy mint nemrég, amikor Kiskovács István a haza parancsára sem akarta megszegni az Istennek azt a parancsolatát, hogy: ne ölj.

Ott is folytatta Kiskovács István, ahol elhagyta.

— Tisztelendő ur kérem, azért történt az egész, mert én nem akartam megölni az ellenségemet. Én nekem egyetlen ellenségem volt, a Virág András, mert ő is azt a lányt szerette, akit én. De mi szépen megegyeztünk egyszer a kocsmában, hogy azért ne haragudjunk egymásra, mert hát tulajdonképpen a Szekeres Pannán áll a választás. Engem hát hiába küldtek a háborúba, ha én egyszer kiegyeztem az ellenséggel. Ezért is csuktak tömlőbe, mert tisztelendő ur, mindig becsukják a tömlőbe, aki okosakat mond. Aki meg megbolondul, azt kiengedik a tömlőből. Csak az okost csukják be...

— És az emberek azt hiszik, hogy én most ölni akarok. Mert amikor nem akartam ölni, akkor becsuktak, azt hiszik, hogy most azért engedtek ki, mert most már akarok ölni. Azt mondják, hogy elment a Szekeres Panna. Pedig én nem akarom bántani, csak mondani akarom neki: Szekeres Panna grófkisasszony, meggyűttem... Szekeres Panna világszép grófkisasszony, meggyűttem... Félnék, hogy újból vélem akarha táncolni... Pedig én nem is hívnam, mert hát mi már kiegyeztünk a Virág Andrással...

Arany Kálmán tisztelendő szomorúan nézett a legényre, majdhogy ki nem csordult a könnye. Mi lett ebből a rendes, jó, szépszáj legényből? A szerelem, meg a háború... Annit kinlódott gondolatában mindakettővel, hogy összeavarta a dolgokat... Hogy megfogyott... A szeme milyen zavaros lett... Persze, most hazaküldték a falujába... De mit csinálnak itt vele? Arany Kálmán csak arra gondolt, hogyan kell egy ilyen zavarodott eszű szegénnyel beszélni, hogy kárt ne tegyen valakiben. Lassan, óvatosan kezdte:

— Te Kiskovács István, ugy-e nem akarsz megölni senkit?

— Én? Mán hogyan akarnék, amikor kiegyeztem az ellenséggel.

— A gyerekekre se haragszol?

— Én? Mán hogy haragudnék én, amikor hoztam is nekik mindenféle gyémántos holmit. Ihol la, nézze csak meg, tisztelendő ur — és kezdte kibontogatni a kis batyuját, a mi tele volt virágfüzérekkel, fűszálból kötött gyűrűkkel. — Ezeket én mind nekik hoztam, ajándékba, és ha elfogy, akkor veszek másikat, kimék a vásárba, adnak ott nekem, mert igen jól ismernek...

Arany Kálmán még sokáig beszélgetett a féleszü legénnyel és meggyőződött róla, hogy ártalmatlan embere lesz az a falunak. Adott neki apró utasításokat, hogy hozzon fát, meg vizet a kutról, megcsinálta a legény szépen, engedelmesen, rendesen. Gondolta, itt is tartja a háznál a legényt, az alvással nem vesz el sok helyet, ruhanémű is akad a részére a faluban, amit meg megesszik, azt meg is szolgálja. Beosztotta a Tusa bácsi mellé, segítsen neki a templom körül, meg a ház körül.

A Tusa bácsi csak úgy a szeme szegletéből nézte végig a legényt gyanakodva.

— No, min tusakodik Tusa bácsi — kérdezte Arany Kálmán.

— Azon tusakodom, hogy nem harap-e ez a legény?

Arany Kálmán megnyugtatta a Tusa bácsit, hogy a szegény Kiskovács Istvánnak épen a békesség a mániája. Bizony mánia is ez ilyen háborus világban, nem csoda, ha bolondnak tartják az ilyen embert.

Igy hát ott maradt a Kiskovács István a falujában s a gyerekek kaptak még egy pajtást, még egy bohókásabbat, mint a Tusa bácsi, ráérősebbet, mint a Biri lány. Mert a Biri a Virág háznál is igen el volt foglalva a kis Andrással. Mesélt, mesélt a gyerekek bele a nagyvilágba és cukorral, szép szóval, könyörgéssel akarta minél előbb kihuzni azt az egy szót a kis Andrisból, hogy: — édes apám...

(Folytatása következik.)

Ha becsületes, pontos és jó kiszolgálást akar, forduljon bizalommal hozzánk. — Tízévet óta szolgáljuk a felénk.

HAJÓJEGYEK. PÉNZKÜLDÉS KÖZJEGYZŐIRODA.

GIORDANO BROS. CO.
bankárok.
MORGANTOWN, W. VA.
164 Pleasant Street
FAIRMONT, W. VA.
220 Madison Street.

NEKEM DETEGEK FIGYELMÉBE!
Dr. HOITASH J. FRIGYES SZEMORVOS
Wien (Bécs)-ből, Ausztriából
Huntington, W. Va.
SIMMS KELLER BLDG.
704 Fourth Ave.
HIVATALOS ÓRÁK:
délelőtt 9—12-ig, délután 1—5-ig.
MAGYARUL IS BESZÉLNEKI

MEGSZÜNT A SZTRÁJK A GLENCO Bányában, INDIANÁBAN.

Nyolc hónappal ezelőtt mentek sztrájkba a Glenco bányában, Glen Ayrben a bányászok, mert a társasággal oly ellentétek merültek fel, amit a bányászok békés uton nem tudtak elintézni.

Most, miután a társaság látta, hogy a bányászok nem törnek meg, békés megegyezés útjára tért és sikerült a szervezet ottani kerületi elnökének az elmentéteket elsimítani.

A sztrájk tehát megszűnt és a bányászok mind visszatértek a munkájukba.

90 Bányász és Bányász-ASSZONY ELLEN TILTÓ PARANCS.

A Lucerne bánya, mely a Jefferson és Indiana Coal Co. tulajdona Punxsutawney, Pa.-ban, 90 bányász és bányászasszony ellen tiltó parancsot vett ki, melynek értelmében sem nekik, sem megbízottaiknak, vagy bárki másnak, aki velük kapcsolatban van bármily címen, nem szabad a kompánia területére lépni.

A társaság sztrájkőrökkel dolgoztat, akiket a sztrájkban álló bányászok állítólag munkájukban zavartak.

BÜNYÜGI ELJÁRÁS KÉT BányafORMAN ELLEN.

A Buck Mountain bányában, Shaykill megyében, Pa.-ban két bányaforman és egy bányász ellen bünyügi eljárást indítottak, elsőfokú emberöléssel vádolva őket, mert a bányában a biztonsági törvények be nem tartásával dolgoztattak és ennek következtében 3 bányász életét vesztette.

A formanok ugyanis a bányában furást eszközöltettek egy vízjárt közelében és nem tartották be a törvénynek azon rendelkezését, mely szerint a gátszakadás megelőzése végett egy megfelelő vastagságnál közelebb nem szabad furatni. A víznyomás áttörte a vékony falat és elöntötte a bányát, minek folytán három bányász, a kik ott dolgoztak, a vízbe fullt.

A bányafelügyelőség vizsgálata megállapította a vétkes gondatlanságát a két formanok és a bányászok és mindhármukat vád alá helyezte.

KÉT MÉRTFÖLDES TILTAKOZÓ MENET.

A kansasi bányabárók mindegyik le akarják vágni a bányászok bérét. A szervezet tiltakozó gyűlésre hívta össze a bányászokat.

Az elmúlt vasárnap Crowburg mellett tartottak egy til-

takozó gyűlést, melyre egy hosszú menetben vonultak ki a bányászok. A menet hossza 2 mértföldnyi volt, úgy hogy az elejéről nem is lehetett a végét látni.

A gyűlésen a legerélyesebben tiltakoztak a bányatulajdonosok bérvágási szándéka ellen és határozatot hoztak, hogy a szervezethez hívek maradnak.

HAT Bányászt MEGÖLT A BányA ALABAMÁBAN.

A Little Cahaba Coal Co. bányájában, Piper, Alabamában, hat bányász a bánya egyik eltiltott járatába ment. A tiltott járatban nagy mennyiségű mérges gáz volt, amitől a bányászok nem tudtak menekülni és mind a hatan elpusztultak.

A mentő csapatok gázmaszkokkal felszerelve tudták csak őket megközelíteni, de már nem tudtak segíteni rajtuk, mind a hatot holtan találták meg.

THE CITIZEN BANK OF WAR, W. VA.

Bankunk legszilárdabb vidéken.

Betétek után fizetünk 3 százalékat.

Pénzt felmondás nélkül bármikor kikapathja.

Ne küldje pénzt idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, a hol teljes biztonságban van.

Magyar Bányászok!
Ne csináltasson ruhát mindegyik futóbetyárral. Mert ez vagy nem szállítja, vagy becsapja.
JÖJÜN HOZZÁM. Én elsőrendű munkát adok.
ARAIM OLCŠÓK.
Magyarul beszélünk.
JOS. F. STERBA, szabó
War, W. Va.

Matoaka legszebb és legnagyobb férfi szabóüzlete.

THE O'DELL TAILORING CO.
MATAOKA, W. VA.
SAROK ÜZLET.
ELSŐRANGU ÁRUK.
OLCSÓ ÁRAK.

Deardorff-Sisler Co.
HUNTINGTON'S STYLE CENTER
424-34 NINTH STREET

AMIT MARY JANE MOND.

Én személyesen vásárolok Önnek. Én nagyon jól tudom, hova kell menni azért, amire Önnek szüksége van. Nincs szükség idővesztésre, nincs szükség fáradtságra. Hosszu éveken át tanulmányoztam, hogy mit kell hordani és hol kell hordani. És Ön tudja azt, hogy a DEARDORFF-SISLER STORE mindenkor el volt és el lesz látva a legjobb árukkal, mert jelszavunk: "Értékesebb áru, jobb áru." Ez a store valóban a legelőnyösebb bevásárlási hely.

Egy store új árukkal és újabb kedvezőbb árukkal. Szolgáltatára készen

MARY JANE.

DEARDORFF-SISLER CO.
424—34 9th Street HUNTINGTON, W. VA.

KÉSZPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET MAGYARORSZÁGBA

és az elszakadt részekre postán és sürgönyileg is.

HAZAI JOGÜGYEKET legpontosabban intézünk elsőrangú hazai ügyvédek útján.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készítése.

BETÉTEKRE 3 százalék kamatot fizetünk.

HIMLER STATE BANK
HIMLerville, KENTUCKY

HUNTINGTON BANKING & TRUST CO.
HUNTINGTON, W. VA.
Egy jó bank — egy jó városban.
Helyezze el nálunk pénzét!

MAGYAR Bányászlap

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

Sürgönyeim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit, W. Va. No. 7.

Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$2.00—Magyarországba \$3.00
Subscription Rates: In the United States \$2.00 — Hungary \$3.00

Megjelenik Minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor.

Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners
by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y.
Under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post Office
of Himlerville, Ky.

Magyarország állapota dióhéjban

Szerkesztők a héten hosszabb levelet kaptak egy újságíró barátjától, aki éveket töltött Amerikában is, és kitünően ismeri így az itteni, mint az otthoni állapotokat.

Levele annyira érdekes, látása annyira éles és tiszta, hogy az illető tudta és engedelmé nélkül leközöljük levelének azt a részét, amely a közállapotokra vonatkozik.

Mint hogy a magánlevél nem volt a nyilvánosságának szánva, így annak íróját nem nevezhetjük meg, bár az amerikai magyarság, s így lapunk olvasói is jól ismerik a kitünő újságíró.

Önt persze "az adott viszonyok" is érdeklik, — ezekről írok tehát, egészen részletesen, abban a reményben, hogy lesz ideje mindezt elolvasni.

Gazdasági szempontból a viszonyok ez idő szerint borzalmasak, de ennek dacára igen biztatóak. A kereskedelemre és az iparra ez a szó, hogy "pang", még nagy optimizmust árulna el. Hanyatlak és bukik minden. Ennek az okait megállapítani nem nehéz: az a legnagyobb baj, hogy a viszonyok még mindig rendezetlenek. A vámviszonyok és szállítási viszonyok miatt helyzetünk de facto megfelel a blokádoknak. Ennek az eredménye a rémitő drágaság, mely ha nem is idéz elő köznyomort, a vagyontokat nagyon rongálja. Hogy itt éhínség nincs, annak az az oka, hogy a föld eltartja a népet. Az életmód teljesen átalakult az egész vonalon: a husevőről leszkott a nép. Ez elvégre nem nagy baj, mert igazuk van a fiziologusoknak, mikor azt mondják, hogy mi magyarok eddig többet ettünk, mint kellett volna. Mint Angliában és Hollandiában, úgy nálunk is kimegy a divatból a kenyér és elfoglalja helyét a burgonya. Az új táplálkozás egészség szempontjából nem hátrányos, gazdaságilag pedig sokkal olcsóbb. A konyha is átalakulóban van: egyszerűbben főzünk s közeledünk a németekhez, akiknél egy csésze nem is igazi kávé, vagy pedig e helyett egy darabka szalonna a vacsora. Mivel a magyar föld nagyon bőségesen terem, a leglényesebb élelmiszeranyagok bőségben kaphatók és elég olcsón. Ma egy font tavalyi burgonya egy és fél cent, egy font szalonna 22 cent, — az esetben tehát, ha az ember a szó szoros értelmében vett élet-szükségletekre szorítkozik, a megélhetés nem nehéz. Csak ott válik nehézzé az élet problémája, ahol az ember bizonyos igényekről nem tud lemondani. A lényeg az, hogy Magyarországon senkit nem fenyeget többé az a veszedelem, hogy éhenhal. Ez már nagy haladás. Annak, hogy az igények lemelegséklőnek, hátrányai mellett tagadhatalanul vannak előnyei is.

Ennél a kérdésnél azért időztem eddig, mert igen fontosnak tartom, hogy a lakoságnak az a körülbelül 50 százaléka, melynek létalapja egyedül a munkakerő, minden vagyon és különböző intelligencia nélkül, — miként viselkedik e napokban? A helyzet az előadottak alapján nyugodt és biztató.

A nép többi 50 százalékból 40 százalék nagy- és kiscgazda. Ezeknek igen jól megy a soruk, gyűjtik a tartalékokat s örülnek a vagyonosodásuknak, nem is sejtve, hogy az állam igen hamar el fogja tőlük szedni a mai szép idők megtakarításait. T. i. az állam mindig ottan vesz, ahol talál.

A nép 10 százaléka az intelligencia. Ennek keretében a köztisztviselő osztályt ne tessék sajnálni. A kormányok 6 év óta rájuk támaszkodnak, mindent kaptak a tisztviselőktől, amit csak lehetett. Persze ma is sírnak, pedig nincs okuk rá. A hivatalnokok heti 15-40 dollárt kapnak, s adómentességeket és egyéb beneficiumokat; helyzetük nem rosszabb, sőt állapotban jobb, mint a háboru előtt. A katonatisztek helyzete fényes.

Legrosszabb a magántisztviselő helyzet; valamivel még rosszabb az íróké, s legeslegrosszabb a művészeké. Ez utóbbi csoport az egyetlen, mely talán éheznek is, mert ma úgy áll, mint a bourgeois a Kun Béla idejében.

Az ipar, igen kevés mulhatatlanul szükséges ágazat kivételével (minő a cipész, pék, stb.) teljes összeomlás előtt áll. A kereskedelem is halálra van itélve, ha a viszonyok egy év alatt nem változnak. Az iparnál csak hitelre rendelnek, ha rendelnek; a termelés tehát minimális. A belső fogyasztás a legkisebb, mert nincs pénz, export pedig nincs, mert a magyar állam óriási vámkot szed s ezt az eljárást viszonozza velünk szemben minden állam. Természetes, hogy ily körülmények között bármit eladni — majdnem lehetetlen.

A kereskedelem helyzetét megvilágítom a következő példával: egy font nyers kávé ma Budapesten 90 cent; tessék elgondolni, mennyi ebben a vám! Megjelent a piacon az amerikai canned fruit; egy egész kanna New Yorkban 17-20c, itt 1.30, tehát a szállítás és a vám 600 százalékkal drágította az árat. A textil-vám miatt a ruha- és fehérnemű ma 100 százalékkal drágább Pesten, mint Bécsben. Természetes, hogy ily körülmények között bármit eladni — majdnem lehetetlen.

Itt két nagy baj van; az egyik az, hogy a kormánynak semmi gazdasági politikája nincs, a kereskedelmi miniszter hetenkint egyszer megy be a hivatalába egy órára, a pénzügyminiszter pedig soha életében se foglalkozott semminő pénzügygel. Egyedül oly vonatkozásban érdeklő a mai kormányt minden probléma, hogy lehet-e belőle jövedelmet kihozni az állam részére? A másik baj a valuta rendezetlensége. A nagy számban kifejezhető valuta veszedelmes, mert hol zsugoriságra, hol tékozlásra csábítja az embereket. Ha könyvet kell venni, mindenki azt gondolja, hogy "ötvenezer korona nagy pénz", de ha mulatni kell, szívesen kidobálja a pénzt azzal a megjegyzéssel, hogy "ugyse ér semmit." A nagy számban kiadott pénz nem tudnak bánni a pénzügyekkel.

Hidegen itélve meg a helyzet és jól számolva: a magyar pénz már nagyon jó, mert állandónak mondható. Mindeki tudja, hogy az őszel az új read szorre való áttéréskor mennyit fog kapni a mai pénzéért.

Általában véve, a pénz vásárló ereje itt 30-40 százalékkal kisebb, mint Amerikában. Azaz itt Ön egy dollárért ma annyit vásárolhat, mint Amerikában 60-70 centért. Ez minden cikkre áll, kivéve a házakat és a nőket. Ez utóbbi Önt nem érdekli — mellőzöm is. De a házakról beszéljek. Budán egy 4-5 szobából és minden mellékhelyiségből álló jó ház \$6000-7000. Pesten egy körüli sarokház, három vagy négy emelettel, \$30,000. Átlag 30-50 százaléka a békeértéknek. A bírtok még drága, de feltartóztatatlanul megylelé.

Az adó óriási, ami ellen a nép ösödök óta csalással védekezik. Az effektive fizetett egyenes adók összege 7-10 százaléka a jövedelemnek. De ehhez járul a forgalmi adó, melyet már egy megmozkott a közönség, hogy nem is beszél róla; a "forgalmi" nyeli el jövedelmünknek 5-6 százalékát, külön.

Politikailag a helyzet nyugodt; a közbiztonság kitünő. A munkás-tömegek igen sokat tanulnak; boldogulnak nyoma sincs és igen kevés ésszel is lehetne már olyan politikát csinálni, hogy a munkásoknál nálunk még sokkal polgárabb lenne, mint Angliában. Sztrájkmozgalom nagyon ritkán akad. A munkásság szellemi és erkölcsi színvonala meglepően emelkedik. Ismerve az amerikai viszonyokat, illetve az amerikai magyarokat, azt kell mondanom, hogy Ön a mai hazai munkásokat látva, igen kellemesen volna meglepetve.

A jövőt úgy látom, hogy a kurzus maradványai lassan lemorzsolódnak, s ami megmarad belőlük, az erőtlén és hatástalan lesz. Az agrár lakosságot keserű csalódások fogják érni, mert az agrár termékek árai a világpiacok hatása alatt, s a belső fogyasztás csökkenése folytán hanyatlóak. Az ipar és kereskedelem pedig abban a helyzetben van, mintha egy nagy hajótörés után most egy pusztá szigetben volna; minden kormánytámogatás nélkül, saját erejéből kell megteremtienie létének feltételeit. Amint tud leszünk a pénzügyi reformokon: a vámkot le kell törni, s azután kezdődik az élet.

A szanalás, külföldi kölcsön, s hasonlók — mind jelentéktelen dolgok. Mind csak ürügy, hogy népszerűtlen kormányzati intézkedésekért másra lehessen tolni a felelősséget.

A magyarság jövő feladata az, hogy bele tudjunk helyezkedni a háboru előtti Ausztria

Nagy társasutazás
AZ ÓHAZÁBA
1925 évi július hó 21-én

PEDLOW KAPITÁNY VEZETÉSÉVEL.
Gyönyörű, kényelmes és olcsó társasutazás az óhazába a Martha Washington duplacsavarú, olajjal fűtött, kényelmes express hajóval.

III. OSZTÁLYU HAJÓJEGY ÁRA . . . \$ 95.00
ODA-VISSZA UTAZÁSNAJ \$162.00
HADIADÓ \$5.00, NEM POLGÁROK A VISSZATÉRÉSÉNél \$8.00 FEJADÓT FIZETNEK.
EGY ÉVEN BELÜL BÁRKI VISSZATÉRHEK, AKÁR POLGÁR AZ ILLETŐ, AKÁR NEM. — MI SEGÉDKÉZÜNK AZ ENGEDÉLY MEGSZERZÉSÉNél.
IRJON FELVILÁGOSÍTÁSÉRT, MIELŐTT AZ ÖSSZES JOBB HELYEK LE LESZNEK FOGLALVA.

Kiss Emil Bankháza
FOURTH AVE.—9. ST. NEW YORK

A KEMÉNSZÉN VIDÉKEN

Iázasan készülnek a bányaurak is, meg a bányászok is a harcra. A bányaurak figyelmeztetik vevőiket, hogy igyekezzenek beszerezni most szükségleteiket, mert később esetleg egy sztrájk miatt az nem lesz lehetséges.

A bányászok is készülnek. Csak az a baj, hogy a kemény szénvidék bányászai most nem az egységes frontot igyekeznek kiépíteni, hanem ahelyett egymás között civakodnak. Az egyik párt radikálisabb vezetést kíván, a másik párt meg van elégedve a jelenlegi vezetőkkel, a harmadik párt meg egyenesen a vörös lobogó után szalad.

Sehogy se akarják megérteni, hogy nincs most itt az ideje az egymás elleni csatáknak. Most csak egy kérdése lehet a keményszénvidék bányászainak: mennél jobb szerződést készíthetnek.

A puhaszén bányászok is nagyban reménykednek, hogy az ő siralmas helyzetükben is javulást hoz majd a keményszén bányászok esetleges sztrájkja. Hiszik, hogy ha a keményszén bányászok kimennek, a vezérek módját találják az általános sztrájknak. Nem lehetetlen hát, hogy a keményszén vidéken dől majd el Amerika összes bányászainak sorsa.

Jó lenne hát, ha felhagynának a keményszén bányászok a pártharcokkal és mindent elkövetnének, hogy mire a nagy csata megindul, teljesen egységes legyen a keményszén bányászok frontja. Csak egységes, áttörhetetlen fronttal lehet csatát nyerni. És a keményszén bányászok — hiszünk — nyerni akarnak abban a harcban, ami előtt állnak.

NYUGAT-KENTUCKYBAN

letörték teljesen a szervezetet. Nincsen ott már hirmondója se szervezett bányának. Vannak ál-szervezetek, melyeket a társaságok alapítottak és külön "szerződéseket" kötöttek egyes bányatársaságok bányászaiakkal. A munkabérek az 1917-es fizetésekben állapították meg, amikor a "szerződéseket" megkötötték.

Amikor a bányászok belementek ebbe és elszakadtak a uniótól, a bányaurak azt ígérték, hogy ilyen fizetések mellett állandó, jó munkát biztosítanak a bányászoknak. Egy darabig be is tudták tartani ígéreteiket. Elszedték a velük szomszédos indianai bányák elől a rendeléseket, mert sokkal olcsóbban kínálták a szenet, mint az indianai bányák.

Az indianai bányászokat a Nyugat-Kentucky szervezetlen bányák döntötték nyomorba, mert onnan zudították azokra a helyekre a szenet féltékenyen, ahová addig az indianai bányák szállították.

Mikor aztán megnyitották a co-operative alapon dolgozó indianai bányák és ők is olyan alacsony árban vesztegették a szenet, mint Nyugat-Kentucky szomszédai, egyszerre megszűnt a Nyugat-Kentucky bányákban is a mindennapos munka. Nem tudták már a bányaurak betartani ígéreteiket.

Amikor a bányászok a bányaurak szép szavaira elszakadtak a szervezettől, azt ígérték nekik, hogy az 1917-es munkabéreknél lejjebb nem fogják szállítani a fizetéseket. Most alig hogy az indianai co-operative bányák versenyezni kezdtek a Nyugat-Kentucky bányákkal, már is újra bérleszállítással léptek meg a bányászokat a bányaurak. Most már nem tárgyaltak velük, nem kérdezték tőlük, dolgoznak-e olcsóbb fizetésekért, egyszerűen kiirták a bányáknál az új munkabérek, melyek 20-30 százalékkal alacsonyabbak az 1917-es munkabérnél.

És a munkabérvégálassal egyidejűleg leszállították a szén árát is, hogy újra megkaparintassák az indianai bányák elől a rendeléseket.

Ezt eredményezte Nyugat-Kentucky bányászainak a szervezet cserbenhagyása. És így megy ez nemcsak Nyugat-Kentuckyban, hanem Közép-Pennsylvaniaiban is, ahol szintén több a uniótól elszakadt bányánál léptek meg június elsején a bányászokat újabb fizetvésvággással.

IDE FIGYELJEN ASSZONYOM!

Azt mondja a nőta, hogy:
SZÉP ASSZONYNAK, JÓNAK, VIGAN JÁRÓ LÓNAK KÁR MEGÖREGEDNI.
UGY-E, HOGY ÖN SEM AKAR MEGÖREGEDNI?
Akkor hát hallgasson a szavunkra és soha se használjon mást, mint a híres Royal-féle
LILJOM PUDERT, egy doboz ára 50 cent
LILJOM SZAPPANT, egy darab ára 35 vagy 50 cent
LILJOM PUDERT, egy doboz ára 50 cent
MARGIT KRÉMET, egy tégely ára 50 cent
ROYAL PARFÜMÖT, róza, ibolya és gyöngyvírág, 1 üveg 1 dollár
ROYAL TOILET VIZET, ugyanezen illatokban, nagy üveg 1 dollár, kis üveg 50c.
mert ezek a kitünő szerek megőrzik arcóruha üdését és simaságát s utólréhetetlen illatukkal kellemessé és kívánatosá teszik az Ön megjelenését.
Siessen a megrendeléssel Asszonyom, mert AZ IDŐ ELJÁR, de Ön fiatal és szép marad mindig, ha a mi szereinket használja.
AKI PEDIG SZÉPEN ÉL, AZ KÉTSZER ÉL!
Küldje rendelését a pénzzel együtt erre a címre:
S. & B. COMPANY
ROYAL PRODUCTS DISTRIBUTORS
547 Fourth Avenue Pittsburgh, Pa.
Kereskedők és ügynökök írjanak be kedvezményes árakért!

KÉZI MUNKÁK
Importált D. M. C. Pamutok, De-ly és Berliner kendők, Kész áruk Járás áruk nagy raktár.
Kérjen ingyen árjegyzéket. Vidéki rendelést 24 óra alatt szállítunk.
CHAS. K. GROSS CO.
8803 Buckeye Rd. Cleveland, Ohio.

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLÍTOTT ÁRON
\$19250
NEW YORKBÓL BUDAPESTRE és vissza (U. S. Revenue Tax külön)
Egy kitünő alkalmat ajánlunk Önnek: ellátogathat az Óhazába leszállított 3-ad osztályú körutazási kiránduló jeggyel. Utazásomat külön vonat Visszi Hamburgból utazásuk céljára, tapasztalt vezetők felügyelete alatt.
Itt lakó idegenek, akik 12 hónapon belül visszatérnek, nem esnek a kvótatörvény korlátozásai alá. Foglalja le most helyét.
Visszatérési engedélyért és más felvilágosításért forduljon bármely helyi ügynökhez, vagy
United American Lines
(Harriman Line) Joint Service with
Hamburg American Line
35-39 Broadway, New York.

KOSSUTHVILLE FLORIDÁBAN
az amerikai magyarok városa. — Csupán és csakis magyaroknak adunk itt el földet és házhelyeket.
Lakjon Ön is a boldogság hazájában, az örök használatú földjén
KOSSUTHVILLEN.
Egészségben, boldogságban és megelégedettségben élje le életét és nevelje fel családját.
Floridában mindennek felmegy az ára és Kossuthville is egyike lesz Florida leggyönyörűbb és legjobban ismert községeinek.
Telepedjen le Ön is az amerikai magyarok városában. Képes fizetért és felvilágosításért írjon erre a címre:
MANDEL ERNŐ
799 Broadway
New York City.

BANKUNK
sziklaszilárd és minden tekintetben jó, pontos kiszolgálásban részesíti feleit. Ne tartsa pénzt otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa nálunk.
BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉKOT FIZETÜNK. Betéteket felmondás nélkül fizetjük vissza.
The Bank of Masontown
Masontown, W. Va.

Nincs többé gyomorhaj
Nincs szükség diétára.—Egyék annyit, amennyi jól esik.
Gyomorhajban szenved? Gyenge a gyomra vagy fáradt, érzékeny és erőtlén? Krónikus gyomorhaj gyötri Önt, vagy baja már éveket óta kínozza? Dezsia, katarus, belching, fejfájás, szívtömés, sleim köpés, a gyomor fűréssegek érzete, gyomorfáradtság, fájós gyomor, idegesség, a nyomor áldugulása, máj-, vese- vagy belbajban szenved? Írjon még ma a TATRA TONIC orvosságért, amely gyomor-, máj-, vese- és belbajok ellen kitünő; kezdje szedni azonnal és csodálkozva vessz észre azt a változást, amely utána bekövetkezik. Hánapok óta először fogja kívánni az erős ételt, reggel pedig kipihent és felrúszált fog felébredni, hogy napi munkájához lásson. Arcára visszatér a pir és szeméből az egészséges fog csillogni. Ne halogassa szedni a TATRA TONIC-ot, ha egészségre, erőre és frisseségre törekszik. Küldjön be még ma \$1.25-öt egy üveget, vagy pedig fizesse a postának, amikor megkapja. Ha nem lenne megelégedve az eredménnyel, úgy pénzt visszakaradj.
THE TATRA LABORATORIES,
Dept. M. P. O. Box 2153, Bridgeport, Conn.
Küldje

LELKÉSZEK, TANITÓK, SZÜLŐK ÉS ISKOLAI ELŐLJÁROK FIGYELMÉBE!
A B C könyv 50 cent
Olvasókönyv II., III., IV. osztály számára . . . 50 cent
10 vagy több db. egyszerre rendelve, darabja 30 cent
Szűz Mária Nagy Képes Lourdes Naptára.
EGY DOLLÁRT KÜLDJÖN BE
a **KEREKES TESTVÉREK** könyvkereskedésének,
208 East 86th St., New York
és az küld érte 10 darab jó regényt. — Kérje teljes könyv, kotta, lemez, zongorahenger árjegyzékünket!
Rendeléseket utánvétellel küldünk.

A RADIKÁLISOK AKNAMUNKÁJA NOVA SCOTIÁBAN

A szervezet mögött egyezkedni akartak. — 10 százalékos bérvágást fogadtak el a bányászok nevében. — A szervezet visszatartotta a megállapodást.

Nova Scotiában már hosszú hónapok óta sztrájkban állnak a bányászok. A British Empire Coal Corporation bányáiban Pictou megyében, mintegy 12 ezer bányász sztrájkol, mert a társaság nemcsak bérvágást akar, hanem még a munkaviszonyokban is olyan változtatásokat, aminek eredménye volna, hogy egy rókáról két bört is húznának. Először bérvágást eszközölnének, azután még több munkát is kellene a bányászoknak a kevesebb fizetésért végezni.

A bányászok természetesen nem mentek ebbe bele és hiába gyakorolt a társaság a kormány útján nyomást a bányászokra, hiába akarta őket mindenféle megfélemlítő feltételekkel egyezség elfogadására bírni, a bányászok nem tágtottak követeléseik mellől és nem hagyták magukat félrevezetni.

A sztrájk tehát folyt tovább és legutóbb a kormány együttes tanácskozára hívta össze a feleket, azonban az is eredménytelenül végződött, mert a mit egyik oldalon a bányászok nem megadták, azt a másik oldalon megint elvették volna, úgy hogy végeredményben a bányászok ugyanott állottak volna, mintha sztrájk nélkül a társaság összes követeléseinek behódoltak volna.

A társaság most egy végső lépésre határozta el magát. A bányászok radikális részét hívta meg, akik a vörös maszlalók szekerét tolják Nova Scotiában s akik a szervezetben végzik az aknamunkát, hogy a szervezetet a bolsevisták kezébe juttassák. Ezekkel a radikálisokkal kezdett a társaság egyezkedni és azok a szervezet, sztrájkoló bányászok nevében egyezséget is kötöttek, a bányászok és a szervezet megkötése és beleegyezése nélkül.

Az egyezség értelmében elfogadták a 10 százalékos bérvágást és némely osztályokra ennél "valamivel" többet, azonkívül "szabályozták" a munkaviszonyokat is, mert beleegyeztek, hogy a társaság ezentúl több olyan munkáért nem fog fizetni, melyért eddig a bányászok fizetést kaptak.

Elfogadták tehát minden feltételt, amit a társaság csak kívánt tőlük, csak azért, mert a társaság megígérte, ha a bányászokat ezek mellett a feltételek mellett a munka felvételére bírják, úgy nem fog többé a szervezettel egyezkedni, hanem csakis velük, a "radikális" csoporttal.

A megegyezést nagy hangon hírül is adták a bányászoknak és egy gyűlést hívtak egybe, melyen bejelentették, hogy sikerült a társasággal megállapodni és megkötötték az egyezséget, amit a szervezet megkötött nem tudott és lesz már munka bőven Nova Scotiában.

A gyűlésen megjelent a szervezet ottani kerületének elnöke és megkérdezte tőlük, hogy kiknek a megbízásából jártak el a sztrájkoló szervezett bányászok nevében és egyúttal megmagyarázta a megjelent bányászoknak, hogy milyen feltételek azok, amik mellett a szervezet egyezséget nem köthetett s ami mellett a radikálisok megállapodtak a bányászok háta mögött.

A gyűlés a szervezet hivatott tisztviselőinek felvilágosítására a radikálisok ellen fordult, a kik hamarosan el is párologtak a gyűlésről, mielőtt a bányászok a kitűnő egyezséget elvették a hálájukat kifejezhették volna. Természetesen az egyezségből semmi se lett és a sztrájk folyik tovább.

A bányászok láthatják a nova scotiai eseményekből, hogy mire vezet a radikálisok aknamunkája és hogy a vörös maszlalóknak nem a bányászok helyzetének a javítása a célja, hanem az, hogy a bányászok vezetőivé tolják fel magukat s ha aztán nyeregbe juthatnak, fűtyülnek ők a bányászok érdekére, belemennek mindenbe, a mit a bányabárok kívánnak tőlük, mert nem a bányászok helyzetének javítása, hanem a szervezet szétrobbantása a céljuk.

AZ ÉLET EGYIK FŐTÉNYEZŐJE.

A jó humor az életnek egyik főtenyezője. Lehangoftás és esüggedség bün az élet ellen. Ha az Ön étvágya rossz, ha emésztési zavarái vannak, ha dugulásban szenved, szelek bántják, fejfájás gyötri vagy idegességben szenved, lehetőségek, hogy jó kedvű legyen. Pedig mindezek a gyomor rendeltenségek könnyen megszüntethetők a Triner Késérő Bor használatával, egy valóban kitűnő gyógyszer, mely az elmúlt 35 esztendő alatt a leghíresebb gyomor szabályozóvá vált. Kiszűrtje a gyomrot és a beleket, előmozdítja az emésztést, a vesé és máj működését szabályossá teszi, táplálja az idegeket és Ön jól fogja érezni magát. Helyreállítja a jó humort, amire mindnyájunknak szükségünk van. Az Ön drasztórosa vagy kereskedője az Ön részére rakfáron tartja, ha nem, írjon Joseph Triner Company, Chicago, Ill. címre. Legyek és szunyogok a nyárnak legveszedelmesebb férgei. A Triner's Fil-Gass azonban kitűnő szer azok ellen. Azonnal megöli azokat. Teljesen szagtalan és ártalmatlan kedvence állatainkra (kanári, stb.) Próbálja meg azt.

KEMÉNY GYÖRGY ÜNNEPLÉSE

Decoration Day napján jötték össze Detroitban a Magyar Társas Kör érdemes elnökének Gegus Józsefnek kezdeményezésére, hogy Kemény Györgyöt méltó módon ünnepeljék a Petőfi Társaságba történt bevéltatása alkalmával.

Az ünnepségről bővegesen adtak tudósítást a napilapok. Mi nem fogjuk tehát felsorolni, ki és mit beszélt az ünnepségen, de mindent összefoglalva megállapítjuk, hogy szép volt, gyönyörű volt ez az ünnepség. Méltó ahhoz a nagy műhöz, a mivel Kemény György megajándékozta a magyar irodalmat.

És mégis csak keserűen állapítjuk meg, hogy mi ennél az ünnepségnél megint csak csalódtunk. Megmondjuk őszintén, mi azt hittük, Detroit és a közel vidék magyarsága jobban kitesz magáért.

Ma Detroitban és annak vidékén lakik magyar Amerika legtekintélyesebb része. És ebből a nagyszámú magyarságból mindössze vagy 250-en tartották érdemesnek, hogy megjelenjenek egy páratlan ünnepségen.

Mi azt hittük, Detroit és a közel vidék magyarságának nem néhány száza, de néhány ezre fog megjelenni, hogy tisztelegjenek az előtt az ember előtt, aki az amerikai magyarokért él, dolgozik, harcol közel három évtizede.

De ha már nem mentek el annyian erre a gyönyörű ünnepre, mint várni lehetett, magyar Amerika végre megmozdulhatna, hogy vegyék meg azt a könyvet, amit rólunk, nekünk

ÖNGYILKOS Bányászasszony

Egy bányászcsalád tragédiája. — Az asszony öngyilkos lett, mert már nem nézhette öt kis gyermeke éhezését.

A munkanélküli bányászok végtelen nyomorúságáról lebbent fel a fátylat az a tragédia, mely egy kortkampi (Ill.) bányászcsaládnál játszódott le.

A kortkampi bányát már több mint egy éve lezárták és a bányászok lezárása által 500 bányász vált munkanélkülivé.

A munkanélküli bányászok között volt Steve Poala olasz bevándorolt bányász, aki 20 évvel ezelőtt jött ide, az Ujvilágba, fiatal feleségével, hogy itt nyugodt, boldog életet teremtsenek maguknak.

Poala bányába ment és szorgalmasan dolgozott is. Az évek multával kis családja is növekedett és öt gyermekük született.

A nehéz munkát szívesen végezte Poala családjáért és miután szorgalmas és józan emberek voltak, a hosszú évek alatt egy kis vísköt építettek maguknak, amit lassan-lassan törlesztettek.

Mikor tavaly a bányát lezárták, még nem volt teljesen kifizetve a kis vískötjük ára, megtakarított pénzük sem volt és így a munkátlanossággal a nyomor köztöbött be hozzájuk.

Az idő telt, már hónapok óta nem kerestek a kortkampi bányászok semmit sem és dacára annak, hogy sorra kopogtatták a szomszédos telepek munkaadóinak ajtaját, munka sehol sem volt kapható, mindenütt sok volt az ember és így történt, hogy Poala egész éven át mindössze 12 napot dolgozott.

Közben az adósság növekedett és a stóros is megvonta már a hitelt, mert már a stóros is kifogyott minden pénzéből, a bányá megnyitása pedig belátható időn belül nem volt várható.

Ekkor Poala megpróbálta végső kétségbeesésében, hogy pálinkafőzéssel fog pénzt keresni, azonban mindjárt az első kísérletnél elfogták és pár hétre le is zárták.

Az idős asszony, aki már két éve mult, hogy ezt a könyvet köze adta Kemény György és mélysegesen szomorú dolog, hogy az alig pár ezer könyvből még mindig szép számmal hever Kemény György pincéjében.

Hiszen aki ezt az értékes, érdekes verses könyvet megveszi, magának is gyönyörűséget szerez, amikor azt átolvassa.

Kemény György az ünnepségen bejelentette, hogy angolul ad ki legközelebb könyvet, melyben Amerikát fogja megemlékni. Mi egész biztosak vagyunk benne, hogy ez a könyv gyorsabban el fog kelni, az amerikaiak sokkal gyorsabban megvásárolják majd művét, mint a mi magyarjaink.

Az idős asszony, aki már két éve mult, hogy ezt a könyvet köze adta Kemény György és mélysegesen szomorú dolog, hogy az alig pár ezer könyvből még mindig szép számmal hever Kemény György pincéjében.

Mikor kikerült a börtönből, megint nem tudta mihez fogjon, munkát nem kapott, a családjá már teljesen lerongyolódott és a gyermekei éheztek.

Ekkor egy ismerőse ajánlott neki munkát, azonban ott is csak egy pár napig dolgozott, mert ott is beszüntették az üzemet néhány napi erőlködés után.

Mikor felesége megtudta, hogy ismét munkanélküli állnak, és a koplalást, nélkülözést folytatni kell, kétségbeesésben revolvert fogott és háromszor egymásután magára löött.

A golyók halálos sebet ejtettek rajta és férje karjai között halt meg. Végso szavai azok voltak, hogy nem nézhette már lesaványodott kis gyermekei éhezését, akik kenyeret kértek tőle és ő nem tudta velük megértetni, hogy nincs, mert az apa nem dolgozik, nem dolgozhat, pedig dolgozni akar.

Ilyen a bányászok sorsa, egy kis irigyelt kereset, melyet hosszú tétlenség és munkanélküliség követ.

Poala nélkülözéséhez hasonló nélkülözések között él az országban ezer és ezer bányász, akiknek sorsuk, nyomorúságuk nem robban ki ilyen szörnyű tragédiában, azonban ők is a végső kétségbeesés előtt állnak.

Ezt olvassa el a közönség, melynek mindig a bányászok nagy keresetéről, jó sorsáról regélnek a bányabárok fizetett lapjain, mert a valóság az, hogy a bányászok 90 százaléka él, tengődik csak és a munka idején a munkátlanosságra alatt öszszegyült adósságait fizeti és azért nem tud előre jutni, mert egy-két hónapig jobb keresetet mindig a munkátlanossá hónapjai követnek.

SEARS ROEBUCK TÁRSASÁGA SZÉNÜZLETBEN

A Sears Roebuck Company, Chicago, Ill.-ban, mely az egyik legnagyobb mail order ház Amerikában, elhatározta, hogy a szénüzletet is felveszi üzletkörébe és dél Illinois, dél Indiana és nyugat Kentucky-i szén fog szállítani vevőinek.

A társaság azt akarja, hogy a vevői olcsóbban kapják meg a szénét, amennyiben közvetlenül a bányából fogja ajánlani a szállítást és a közvetlen szállítás által ki akarja küszöbölni a nagykereskedő és kiskereskedő profitját, akik a szénét olyan nagyon megdrágították a fogyasztókkal szemben.

40,000 DOLLÁROS TÜZKÁR. A DeBardleben Coal Corporation hatalmas áruuraktára Empire Mines, Walker County, Alabamában legett és a tűz által okozott kár meghaladja a 40,000 dollárt.

A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

DYNAMIT MERÉNYLET NANTY GLOBAN

A Hesley Coal Company bányájában sztrájktrórkkel dolgozt a társaság. Dacára annak, hogy a sztrájkoló szervezett bányászok minden tekintetben igyekeznek a sztrájkot békésen a törvény keretein belül lefolytatni, a társaság fizetett bérencei azonban minduntalan belekötnek a sztrájkolóba, hogy alkalmat adjanak a bele avatkozásra. A legutóbbi napokban, mikor a sztrájkoló bányászok piketelni akartak, megtámadták a békés piketelőket és szétzavarták őket. A társaság fegyveres gárdistára állítót, amikor azok a sztrájktrórköt munkába kísérték, lövéseket adtak le, aminek következménye volt, hogy a sztrájkoló lakásain fegyverek után kutattak, természetesen ez a kutatás nem folyt le simán. Az egyik este egy hatalmas robbanás rázta meg Nanty Glot, mely tömördek ház ablakát betörtte. Valaki egy dinamit rudat dobott azok felé a házak felé, ahol a sztrájktrórk laktak. A dinamitos merénylet természetesen újabb ok volt a sztrájkolók elleni fellépésre és mikor harmadnap újra megismétlődött a merénylet, egy sztrájktrórk házat robbantották fel és a robbantás súlyos károkat okozott az épületben, a bányá a hatósághoz fordult, mely állami policokat küldött ki a merénylet és a többi törvénytelenések megvizsgálására.

BUTOROKAT

ott vegyen, ahol jó árut kap olcsón.

Nálunk mindent a legjobb minőségben kap. Elsőrangú butorok, jó kiszolgálás! THE B. C. ROACH HARDWARE & FURNITURE CO WILLIAMSON, W. VA.

CULROSS

GROCERY COMPANY WILLIAMSON, W. VA.

A legnagyobb választék fűszerárúkból. — Nálunk vásárolhat a legjobban Williamsonban. — Folyamatosan kiszolgálás. — Keressen fel bennünket, ha pénzt akar a vásárlásnál megtakarítani.

GYERMEK JÓLETI OSZTÁLY

AZ ANYAK ÉS GYERMEKEK EGÉSZSÉGÉNEK GONDOZÁSÁRA

E hasznos hétről-hétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekének. — Ha a csecsemő gondozása és táplálása életbevágó kérdés az otthonra és a nemzetre, és az hiszünk oly kérdés, melyet szívesen és őszintén kell tárgyalnunk rendszeres időközönként.

129-1K CIKK. Játssz. Gyakran a békével a kelleténél többet játszanak és ennek eredménye, hogy nyugtalanok és idegesek lesznek. Egy fiatal békével sok nyugalomra és pihenésre van szüksége. Ezt nagy élvezet látni, hogy a bébi nevet, ha csiklandóssá vagy hintázzák, a visszahatás rossz, mert utána a bébi haragos és kifáradt lesz, akkor egyáltalán nem elvárja, hogy vele foglalkozzunk. Természetesen minden békének szüksége van a deledelésre és ha felebred, akkor vegye az anyja a karjába és tartsa egy darabig az egyik a szűz, a másik oldalán, nehogy az izmai egyik része nagyon kifáradjon. Egy anyán nagy idegességötletesen megy keresztül, amikor békéjét gondozza és ezért már nagyon fiatal korában a békét meg kell szoktatni, hogy tudja, hogy van még más valaki is kivül a világon. Ha a békét nagyon elkenyerezték, akkor nagy csalódás fogja érni, amikor kéri fogja, hogy hozza le neki a holdat, pedig azt nem lehet.

Játékszerek. Festett, szórós és gyanju játékszerek nagyon egészségtelenek és a bébi mindent a szájába vesz. A játékszerek moshatók legyenek és ne legyen rajtuk hegyes vagy vaskos szél. Olyan kicsi játékszert, melyet lenyelhet, nem szabad a kezébe adni. A játékok annyire előrelátható mechanizmusban, hogy se szeri, se száma a játékszereknek. Átlag egy békével oly sok játékszert van, hogy az érdeklődése egészen szűkül az orvosi. Jobban kéne a gúthit, ha csak egy vagy két darabot ad neki, egyszerű háztartási tárgyat, például egy csomó tiszta öngyújtást, falkarikát, stb. A játékszereket gyakran kell megmosni, mert a bébi a szájába veszi.

Az Ön békéje rendszeres fog fejlődni és állandóan nőni fog és erősebb lesz, ha rendszeres ápolásban részesíti és a legjobb táplálékot adja neki. A gyermekek ezzel lettek izmosak és egészségesek, mert Eagle tejet adtak nekik, mint ahogy ezt a hálaadó anyuk bizonyítja. Mert ezek az anyuk kivétel nélkül csakis az Eagle tejet használták így kitűnő eredményt. Bizton lehet állítani, hogy több bébi neveltek fel sikeresen Eagle tejen, mint az összes más mesterséges ételeken együttvéve. Ne kísérletezzék békéjén oly eledellekkel, melyeket nem ismer. A Borden's Eagle tej a bébi legtermészetesebb eledel, mert csakis tiszta tej és tiszta cukrot tartalmaz. Az orvosok az Eagle tejet ezer és ezer lesoványodott szűzgyerekeknek rendeltek. Az Eagle tej könnyen emészthető, biztos és megbízható bébi táplálék.

Olvassa el figyelmesen minden héten ezeket a cikkeket és őrizzze meg, hogy jövőben használhassa.

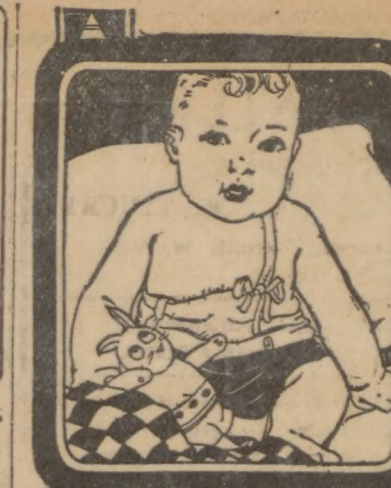
Dr. POINDEXTER FOGORVOS (Elwood szállóval szemben.) WELCH, W. VA.

Ha elsőrangú munkát akar, olcsó áron, forduljon bizalommal hozzám. Én a munkámért felelősséget vállalok. A legtöbb magyar hoztam jár, jöjjön a többi is és győződjön meg arról, hogy elsőrangú kiszolgálásban részesül.

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

POND CREEK COLLIERIES COMPANY — NEW CAMP MINE — Williamson, W. Va. NÖTLEN Bányászokat KERES.

Van jó magyar burdingház a telepen. A bányá a Norfolk & Western vasut bányája, ahol mindennap dolgoznak. A szén 3/4-5 láb magas. Tonnáként fizetnek: masina után 41-43 centet, pikk után 51 centet. Jöjjön vagy írjon a következő címre: EMERY IVÁN, Box 118, Williamson, W. Va.

Több mint hatvanhat év óta rendelik és ajánlják az orvosok a Borden's Eagle tejet olyan anyáknak, akik gyermekeiket nem tudják táplálni. Az Eagle tej tiszta, biztos s egészséges táplálék, a mely kizárólag bébi táplálására készült. Ha ezt a hirdetést beküldi a The Borden Company, Borden Building, New York, címére, saját anyanyelvén fog kapni utasítást, hogyan táplálja babyjét Eagle tejjel.

YINGYEN MAGYAR KÖNYVEK. ALLAMI SZABADALMAT szerkesztő eszmére. Mindennemű szabadalmi ügyben forduljon hozzám bizalommal. Jöjjön személyesen, vagy küldje tálmányára egyszerű rajstát vagy mintaját tanácsért. Cím: ZOLTAN H. POLACHEK Reg. Patent Attorney — Consulting Engineer 70 Wall St., New York

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

THE FIRST NATIONAL BANK WILLIAMSON, W. VA. A mi bankunk a legnagyobb és legerősebb ezen a vidéken. Minek teszi be pénzt mindenféle kis bankba, mikor nálunk ép annyi kamatot kap pénze után, mint máshol. Lelkiismeretes és pontos ki szolgálásról biztosítjuk. R. M. ROWLAND pénztárnok.

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

Dr. POINDEXTER FOGORVOS (Elwood szállóval szemben.) WELCH, W. VA.

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

POND CREEK COLLIERIES COMPANY — NEW CAMP MINE — Williamson, W. Va. NÖTLEN Bányászokat KERES.

Van jó magyar burdingház a telepen. A bányá a Norfolk & Western vasut bányája, ahol mindennap dolgoznak. A szén 3/4-5 láb magas. Tonnáként fizetnek: masina után 41-43 centet, pikk után 51 centet. Jöjjön vagy írjon a következő címre: EMERY IVÁN, Box 118, Williamson, W. Va.

Pain-Expeller. Amint a hűlés elad tünetet mutatnak, úgy csak ezen kiváló háztartási segítőszert vegye igénybe és el fogja kerülni a komplikációkat. Kapható 35 és 70 centes minden drug store-ban. Vigyázzon a Horgony védjegyre. F. A. D. RICHTER & CO. Berry & South 5th Sts. Brooklyn, N. Y.

SOUTHERN ICE CREAM. Által készített. "Ez a legfelsőbb". SOUTHERN REFRIGERATION CO., Inc. (Williamson Hospital mellett.) WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

AMERICAN TAILORING COMPANY. Day & Night Bank Building WILLIAMSON, W. VA. RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsületes kiszolgálásban részesül. 27.50-TÓL 45.00 DOLLÁRIG. Elsőrangú finom ruhát csinálunk.

A legnagyobb ÉKSZERÜZLET Williamsonban és vidéken. Mi a legjobb árut adjuk olcsóbban mint bárhol. Órajavitással is foglalkozunk. R. AUKENTHALER & CO. WILLIAMSON, W. VA. Ékszerüzletünk előtt egy nagy óra van felállítva. Aki nálunk vesz, jól és olcsón vesz.

A legnagyobb MAGYAR BUTORÜZLET Williamson és vidéken. B. & L. Mercantile Co. B. MAJER, Manager. BUTORT ADUNK KÖNNYŰ LEFIZETÉSRE.

M. T. BALL temetőrendező és balzsamozó. 3rd Avenue Williamson, W. Va. Felajánlom szolgáltatmat és hálóstomat a legjobb kiszolgálásért. Dinsztárgyakat és képrámkat előadóra rektáron tartok.

SZINIÉLŐADÁSOKRA TÁNCMULATSÁGOKRA, BÁLOKRA MEGHIVÓKAT PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET ÉS LUNCH-TICKETEKET LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI ALAPSZABÁLYOKAT ÉS BÁRMILYEN MÁR NYOMTATVÁNYOKAT SZÉP KIVITELBEN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT A Magyar Bányászlap Nyomdája HINLERVILLE KENTUCKY

FONTOS TUDNIVALÓK A POLGÁROSODÁSRÓL

Kérdés: Magyarországon születtem. Hány évig kell az Egyesült Államokban laknom, hogy amerikai polgár lehessék?

Felelet: Egyfolytában legalább is öt évig kell az Egyesült Államokban laknia.

K.: Van kivétel ezen szabály alól?

F.: Igen; idegen származású nő, aki amerikai polgárhoz ment feleségül, elegendő ha egy éve lakik az Egyesült Államokban s megkaphatja az amerikai polgárságot. Amerikai hajókon szolgáló tengerészek három évi szolgálat után polgárok lehetnek.

K.: Mi az első lépés az amerikai polgárság megszerzéséhez?

F.: Az első lépés az amerikai polgárság felé a polgárosodási szándék nyilatkozatának (Declaration of Intention), vagyis az első papír megszerzése.

K.: Mikor folyamodhatok az első papíromért?

F.: Milyen az Egyesült Államokban állandó tartózkodásra letelepedett, azonnal folyamodhat első papírjáért.

K.: Az első papírt folyamodó egyénnek hány évesnek kell lenni?

F.: Legalább is 18 évesnek.

K.: Hol vehetem ki az első papíromat?

F.: Annak a kerületnek polgárosító bíróságán vegye ki első papírját, ahol lakik.

K.: New Yorkban lakom, de egy idő óta Monticelloban dolgozom egy farmon. Kivehetem első papíromat Monticelloban?

F.: Nem; első papírját New Yorkban kell kivenni, ahol lakik és nem Monticelloban, ahol ideiglenesen dolgozik.

K.: Hogyan tudhatom meg lakóhelyem polgárosító bíróságának címét?

F.: Kerülete polgárosító bíróságának címét megtudhatja barátaitól, valamelyik iskola tanítójától vagy pedig a helyi postamestertől.

K.: Mi a teendőm a polgárosító bíróságban?

F.: A 2213-as számú ívet szerezze meg, melyet "polgárosodási szándék nyilatkozatához szükséges adatok" (Facts for Declaration of Intention) elnevezés alatt ismernek és amelyet ki kell tölteni. Ugyanezt a formát más forrásokból is beszerezheti, mint például valamely iskola tanítójától vagy valamely szervezettől és postán beküldheti a polgárosító biztosnak (naturalization examiner).

K.: A 2213-as számú forma kitöltése után megkapom az első papíromat?

F.: Nem; ha 1921. június 3-a után jött az Egyesült Államokba, akkor a polgárosító hatóságoknak a bevándorlási feljegyzésekből meg kell állapítaniok, hogy törvényesen jött-e az Egyesült Államokba. Miután megállapították, hogy törvényesen jött az országba, értesítést küldenek, hogy jelenjék meg a bíróság hivatalnokai előtt. A bíróság hivatalnokai ekkor kiállítják az ugynevezett "Declaration of Intention"-t, vagyis az első papírt. Ezt alá kell írnia és a benne foglalt állításokra vonatkozólag esküt kell tenni a hivatalnok előtt.

K.: Tanuk is szükségesek ehhez?

F.: Nem; amikor az első papírt folyamodik, akkor nem kell tanukat hoznia magával. K.: Kell tudnom angolul beszélni akkor, amikor az első papírt kérem?

F.: Nem; amikor az első papírt kiveszi, nem kell tudnia angolul beszélni, olvasni vagy írni.

K.: Folyamodhatok bármikor első papíromért?

F.: Bármikor, kivéve a választás napját és az azt megelőző harminc napos időtartamot.

K.: Mi az első papír jelentősége?

F.: Az első papír, vagyis a polgárosodási szándék nyilatkozatának (Declaration of Intention) eskü alatt vallott nyilatkozat arra vonatkozólag, hogy az Egyesült Államok polgára akar lenni, állandóan ebben az országban kíván lakni és örökre lemond annak az országnak fogadott hűségéről, amelynek polgára vagy alattvalója.

K.: Szándékomban áll szülőföldem meglátogatása. Kaphatok amerikai utlevelet, ha első papíromnak birtokában vagyok?

F.: Nem; az első papír birtokosa nem amerikai polgár és ha külföldre utazik, nem kaphat amerikai utlevelet.

K.: Első papírom alapján van szavazati jogom a választásoknál?

F.: Azelőtt a Unió számos állama megengedte a szavazást azoknak, akik polgárosodási szándékukat nyilatkoztatták, vagyis birtokában voltak az első papírjuknak; ez azonban ma már csak Arizona, Indiana, Missouri és Texas államokban lehetséges.

K.: Ha téves adatokat szolgáltatnák be a 2213-as számú forma kitöltésénél, milyen hatással lenne az polgárságom megszerzésére?

F.: A hamis vagy téves állítást tartalmazó első papír érvénytelen és utólag nem módosítható, tehát a polgárságot megtagadhatják, amikor folyomodik érte. Ennélfogva a legnagyobb fontossággal bír, hogy a beszolgáltatók adatok tökéletesen helyesek legyenek.

K.: Ha az első papír érvénytelen, újból kell folyamodnom az első papírról?

F.: Igen; az új első papírt kell kiadni és utána két esztendőig várni, amíg a polgárságért újból folyamodhat.

K.: Szüksémitanak valamit az első papír kiállításáért?

F.: A bíróság hivatalnokai az első papír kiállításáért és beküldéséért \$1-t számít és ennek ellenében kiadja a polgárosodási szándék nyilatkozatának, vagyis az első papírnak egy példányát. Az okmányt három példányban állítják ki, melyeknek egyikét a folyamodó kapja meg.

K.: Elvesztettem az első papíromat, kaphatok egy másikat?

F.: Igen; az elveszett helyébe új első papírt kaphat.

K.: Hogyan kaphatom ezt meg?

F.: Affidavit, vagyis eskü alatt vallott nyilatkozat formájában kell folyamodnia az első papír egy másik példányáért annál a bíróságnál, ahol az eredeti első papírt kibocsájtották.

K.: Mit tartalmaz az affidavit?

F.: Az affidavitnek tartalmaznia kell az elveszett vagy elpusztult első papírra vonatkozó összes információkat — az állítólag elvesztés vagy elpusztulás idejét, helyét és körülményeit. A folyamodványt külön formán (Form 2225) kell kiállítani, mely bármely polgárosító bíróságtól, illetve annak hivatalnokától beszerezhető.

K.: Ez év januárjában kaptam meg az első papíromat. Mikor folyamodhatok az amerikai polgárságért?

F.: Az első papír kiállításának keltétől számítva legalább is két esztendőig kell várnia, ha öt éve van az országban.

K.: 1916 júniusában kaptam meg az első papíromat. Folyamodhatok most az amerikai polgárságért?

F.: Nem; első papírja már érvénytelen. Az első papír érvényes 7 év elmúltával megszűnik. Új első papírt kell kiadni.

és két évig várni amíg az amerikai polgárságért folyamodhat.

K.: Első papíromnak birtokában vagyok s szeretném megszerzeni a teljes amerikai polgárságot. Mik a második papír megszerzésének feltételei?

F.: A második papír (polgárság) megszerzéséhez legalább is 21 évesnek kell lennie; tudnia kell angolul beszélni; első papírjának legalább is két éve kell birtokában lenni; nem szabad első papírjának hét évnél régebbinek lenni; folytatódólagosan öt éve kell az Egyesült Államokban laknia; egy éve kell abban az államban laknia, ahol a polgárságért folyamodik. Ugyszintén két tanut kell magával hoznia, akik amerikai polgárok.

K.: Mire vonatkozólag kell a tanunak vallomást tenni?

F.: Az Ön egyesült államokbeli lakóságának tényére és mint jó erkölcsi jellemű, az Egyesült Államok alkotmányát, tiszteletben tartó egyének viselkedésére és arra vonatkozólag, hogy önnek az ország rendje és boldogsága iránt jó szándékai vannak.

K.: Mióta kell a tanunak ismerniök engem?

F.: A tanunak legalább is öt éve kell ismerniök önt.

K.: Nagyon szigorúak a bíróságok a törvény ezen rendelkezés alkalmazásánál?

F.: Igen; a kormány-hivatalnokok, akik a tanukat kihallgatják, mindenkor megbízonyosodnak arról, hogy a tanuk a megkövetelt idő óta ismerik-e a folyamodót. Ennélfogva a legnagyobb fontossággal bír, hogy megféleml tanukat hozzon.

K.: Három évig Illinoisban laktam és két évig Pennsylvaniában, ahol jelenleg lakom. Kell tanukat hozni mindkét lakóhelyemről — Illinoisból és Pennsylvaniából?

F.: Igen; magával kell vinni a polgárosító bíróságra két tanut, akik Pennsylvaniában ismerték. Ha ugyanezek a tanuk nem ismerték Illinoisban, két másik tanut kell hoznia, akik három évig ismerték Illinoisban.

K.: Nem hiszem, hogy a tanuk, akik Illinoisban ismerték, eijöhethének Pennsylvaniába tanuskodni. Mit tehetek ebben az esetben?

F.: Tanui vallomást tehettek nyilatkozat (deposition) vagyis írott vallomás útján arról, hogy három évig ismerték.

K.: Külön formákra kell ezeket a vallomásokat tenni? Ha igen, hol szerezhetném be ezeket a formákat?

F.: Amikor benyújtja a polgárságért való folyamodványát, a bíróság hivatalnokától beszerezheti a megkívánt formákat, a szükséges utasításokkal együtt.

K.: Három évig laktam Philadelphiamban és legutóbb két évig Pittsburghban. Nem tudok két olyan tanut hozni, akik mindkét városban ismerték. Hozhatok két pár tanut a bíróságra?

F.: Nem; a törvény csak egy pár tanut engedélyez és csak azokban az esetekben tesz kivételt, amikor a folyamodó több mint egy államban lakott.

K.: Ha elhagynám Pittsburghot és Cleveland, Ohioban telepednék le a legközelebbi három évre, polgár lehetnék akkor is?

F.: Igen; hozhat tanukat a kik Clevelandban ismerték és hozhatja azoknak a tanunak írásbeli vallomását, akik Pittsburghban ismerték.

K.: ELÜTÖTTE A VONAT.

Louis H. Miller West Frankfort, illinois bányász a vasúti kocsik kapcsolásával volt elfoglalva.

Az egyik kocsik kapcsolásával járó megesusztott és a kerekek közé bukkott, melyek halálra gázolták őt.

HUROKRA KERÜLT "HÁZÉPÍTŐ" HIÉNÁK

Kukoly Béla és Huber János a logani börtönben. — Egy landvillei magyar kifosztása miatt kerültek hurokra. — Jelentkeznek a többi áldozatok is.

Ez év február 5-iki lapszámban megírtuk, hogy a pittsburghi lebujszókban telelő telekhiénák a tavalyi részükre sikertelen év után új tervet eszeltek ki a hiszékeny magyarok kifosztására.

Rájöttek, hogy telkeket már alig akarnak venni a magyarok, így valami újat kellett ki-eszelni, hogy tovább élhessék munka nélkül világukat. Dolgozni nem akartak és nem akartak, tisztességes üzletben ők nem tudnak boldogulni, hát valami olyant kellett kitalálniok, amivel tovább tudják sarcolni azokat a magyarokat, akik hisznek az ilyen csavargóknak.

Igy jöttek arra a gondolatra, hogy házak építésére fogják rábírní azokat a magyarokat, a kiknek egyszer már sikerült értéktelen telkeiket nyakukba varrni.

Természetesen a "házépítésre" rászedett magyarok is busán megfizetnek azért, mert nem építéssel, hanem utazó hiénával akarnak házat építtetni, még abban az esetben is, ha egyáltalán felépítik a házat. A hiéna ur viszi el az építésre adott pénz javát.

De nem ritka az az eset, amikor egyáltalán soha sem épül fel a ház, amire rendelést adnak a főkereknek.

Igy lett két hiénának az áldozata Julius Mihály Landville, W. Va. bányász, aki mint megírtuk, Kukoly Béla és Huber János nevű teleksvindlereknek adott házépítési megbízást. A megbízással együtt átadta 460 dollárját és bankbetétkönyvét is. A pénzt fel is kezelték a bankból is, ellenben házat soha

se építettek. De meg is léptek Logan vidékéről.

Julius aztán warrantot vett ki ellenük, melynek alapján elfogták őket és visszahozták a két jómadarat Loganba. Az ottani börtönben várják most a tárgyalást. Juluson kívül már újabb áldozatok is jelentkeztek.

Ebből az esetből is láthatjuk a bányászok, hogy járnak, ha utazó hiénákra bízzák a házaik felépítését. Ha valaki valahol házat akar építtetni, a világon semmi szükség sincsen arra, hogy azt egy utazó hiénára bizzák. Menjen el a helyszínre, érdeklődjék ki megbízható és jó építész és bizza meg azt az építéssel. Akkor biztosan senki se fog úgy járni, mint a fent nevezett landvillei magyar, akinek egy csomó pénze bánja, hogy hiénákkal akart házat építtetni.

Különbön ugy halljuk, hogy újabb hadjáratot kezdenek Pittsburgh hírhedt hiénái, akik most Sharon, Pa.-ba bolondítják a magyarokat. Ott is természetesen épen olyan "értékes" telkeket árulnak, mint a többi helyeken. Az ottani "értékes" telkek árából is 60 százalék jutalékot kapnak. Vagyis, ha egy magyarnak a nyakába varrnak egy 1000 dollárért eladott telket, abból 600 dollár a hiénáé, a 400 dollárból még keres a hiéna gazdájá is, így aztán el lehet képzelni, milyen értéke van a finom telkeknek.

Jó lesz, ha vigyáznak a magyar bányászok és ajtó mutatóknak azoknak a jó madaraknak, akik telkeikért akarják pénzeiket elszedni.

AGYONLÓTT BÁNYÁSZ.

Alfred Jordan Freeman Spur, illinois bányász, amint munkája végeztével hazafelé tartott, ismeretlen tettes meglőtte.

A golyó oly szerencsétlenül érte Jordant, hogy pár perc alatt meghalt.

A merénylőt keresik s azt hiszik, hogy valami ellensége lötte meg orvul.

ÖSSZEÉGETT BÁNYÁSZ.

Dwight L. Weaver bányász a ledfordi bányában dolgozott.

A géprészeket tisztította gásolinnal, mikor a gásolinos kanna tüzet fogott hirtelen és felrobbant és Weaver bányász az égő folyadék végig ömlött.

Weaver letépte ruháit magáról és bajtársai is segítségére siettek, azonban mire a tüzet eloltották, már olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy pár napi szörnyű kínlás után meghalt.

ÚJ BÉRVÁGÁS NYUGAT KENTUCKYBAN.

Nyugat Kentuckyban több kisebb bányá megint levágta a bányászok bérét. A bérvágással most már a bérek még az 1917-iki béreknél is kevesebbet fizetnek a bányászoknak.

A bérvágás folytán a mine run szenet 1 dollárért kínálták.

Hasonló hír érkezett Pennsylvaniából is, ahol a Kiskiminetas völgyben is alacsonyabb béreket fizetnek, mint az újabb bérek. A bányászok az újabb bérvágást itt is elfogadták.

HA egyletének meghívóra, levélpapírra, borítékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelű nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap nyomdáját.

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK BÁNYÁSZOKAT.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét díjmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejárt előfizetése és dolgozik, ujítsa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN ÚJ HIVEKET LAPUNKNAK

Ha Ön szereti ezt az újságot, bizonyítsa azt azzal, hogy szerezzen lapunknak egy előfizetőt. Előre is szépen megköszönjük szíveségét.

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugosláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszent ki van tiltva a Bányászlap.)

Cim:

Magyar Bányászlap Himlerville, Kentucky

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 87. o. Monaville W. Va. szombat, 1925 július 4-én a Y. M. C. Hallban, saját pénztára javára

FÉNYES BÁLT

rendez, melyre a helybeli és vidéki magyarságot tisztelettel meghívja és elvárja a rendezőség. Hűsítő italokról és ételekről gondoskodik. A zenét Vinka Sándor közkedvelt zenekara szolgáltatja. Belépti díj: férfiaknak \$1.00, nőknek 25c. Kezdeté d. u. 2-kor, vége 12-kor.

Óhazai mesék....

BÁNYÁSZOK ÁRVÁI.
Írta: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

— Én is megörültem ám annak a lapnak, amelyiken olyan ügyesen vés az a takaros legény egy szívet az élőfába. Kösztönm szépen. És a nagymama is köszöni szépen, hogy őt a hordágyon vitték. (Zsuzsa miatt beszélt, kibontotta a magával hozott csomagot.)

— És azért küldött, hogy ha már pénzt nem fogadtak el a szivességükért, hát ezt a kis füstölőnivalót szíjják el egészséggel. (Egy doboz szívat tett az asztalra.)

— Fele Perces bátyámé, fele a magáé!

— Miattam övé lehet az egész.

— Miért?

— Mert én nem érdemlem a felit se.

— Hogyne érdemelné, maga is csak úgy vitte a hordágyat, mint ő.

— Csakhogy nem vittem volna ám... csak mert téged akartalak látni.

— Ezt pedig én vettem... csak magának! Rózsás tenyerén elébe tartotta a szép művű zsebkest és hogy a legény nem nyult utána, csak a fejét rázta, egészen elfehéredett.

— Nem fogadja el?

— Nem, kedves. Kést nem jó se elajándékozni, se elfogadni: elvágja a barátságot. Zsuzsa szeméből kicsordult a könny.

— A csak babona... de ha hisz benne, akkor nem adom oda.

— Mást adjál nekem, virágom!

Megfogta Zsuzsa kezét és megcírógatta.

— Mit adjak, mikor olyan válogatós?

— Megmondom... de előbb mondd meg, igaz-e, amit beszélsz?

— Mit beszélsz?

— Hogy téged el akart venni egy német doktor.

Zsuzsa lángra borult s vállát vonogatta.

— Igaz. Nagymama mondta. Nekem nem szólt.

— Ha téged kérdez, elígérkedtél volna neki?

— Menjen már... mit faggat... nem gondolok én még olyanokra. Mondja inkább, mit adjak magának?

Ádám még mindig fogta Zsuzsa kezét. Most magához rántotta s fellebbre emelte, fehéretlen szívével, vad, erős zakos csókkal ajkára forrasztotta ajkát úgy, hogy mindketten elvesztették lélegzetüket.

— Ezt... ihlegte, mikor eleresztette. Zsuzsa lesütötte szemét lobogó tekintete

előtt. Ártatlansága dacára megérezte, hogy ez nem testvéri csók volt. Zavartan készülődött.

— A többit meg, ami a csomagban van, nagymama Perces nének küldi.

Az ajtó felé indult. Ádám elállta útját.

— Ne arról beszéljünk Zsuzsa... most már tudod, mit adhatok... te kellesz nekem és más senki és semmi ezen a világon. Ne legyél te senkié, csak az enyim... az én feleségem. Fiatalok vagyunk... illünk egymáshoz, mi — bányászok árvái. Ha urak közt nőttél is, te parasztvér vagy hidd meg, ha apád, anyád élne: nekem adnának. Mert lehet, hogy ur is elvesz, de úgy soha nem becsül senki mint én. Akinek mindene van, nem is tud az úgy szeretni. Én örök éjszakában küzködök, nekem a nap is csak vasárnaponként ragyog. Te leszel a napom, szememfény... csillagos menyországom, ha szeretsz, Zsuzsa... Ha pedig mást szeretsz, tudd meg: az a halál fia, mer én azt leltém...

Zsuzsa belekábult a forró szavakba. Harmat teste remegett mint a hosszuszáru virág forró nyári viharban. De gyermekes pajkossága felülkerekedett.

— Vigyázzon a szavára, mer az ilyenért becsukják.

— Mit bánom én... ha te nem szeretsz...

— De szeretem... turbékolta a mord legény vállára borulva. És egy feledhetetlen boldog pillanatra egymáshoz simultak. Hanem most erreszen, mert kikapok...

— Aztán ezután megint csak messziről láthatlak? — buggyant ki a legényből újra a keserűség, miután megízlelte a paradicsom mézét.

— Ne féljen... kérjen meg a nagymamától... én hozzá megyek.

— És addig...

— Addig kilépőzök néha a tópartra.

A legbecsületesebb leányok se riadnak vissza a tilostól, mikor arról van szó, hogy szerelmesüket megvizsgálják.

Önkényit nyújtotta üde ajkait még egy csókra s elrepült. De ott maradt a boldogság a szegény kis szobában. A mord legény nem ismert volna maga magára, ha tükröt tart eléje valaki. Arca ragyogott, mosoly szépítette meg, Percekgig úgy bámult maga elé, mintha kinyílt menyországba nézne. Aztán kivett egy szívat, rágyújtott. Épen akkor tolta haza zsák lisztjét tar-

goncán Percesné. Mikor becipelte a kamrába, lisztprosan, rosszkedvűen a szobába nyitott. Csak elcsudálkozott, hogy Ádám, aki reggel káromkodott és sziszegett a fájós bokája miatt, mosolygós képpel eregeti a füstöt.

— Hát te tán pénzt leltél?

— Nem tudám hogy, mikor künn se voltam. Hanem nézze csak, ezt hozták a kastyóból...

Percesné mohón nyult a csokoládé meg a többi holmi után.

Még fejbörse is kiállt, olyan kellemes volt meglepetése.

— De jó is azoknak, akik mindig jóval élnek...

— Azért nem cserélnék a nagyságos aszszonnal, akit hordágyon vittem...

Percesné nem hitt a füleinek.

— Te mondtad ezt, Ádám? Aki mindig dörmög az urakra?

Ádám nevetett, ami ritkaság számba ment.

— Dörmögök hát, amikor rossz kedvem van... de most nincsen.

— Ördögös szívat szisz, — hogy úgy megozta a kedvedet...

Várta, hogy mit felel... mert sejtette ő, hogy nemcsak a szivar derítette így fel nevelt fiát.

De Ádám csak újra elvette magát. Percesné se szólt többet. Majd kiüti magát idővel a szeg a zsákból.

És attól a délutántól kezdve Ádám úgy megváltozott, mintha kicserélték volna. Mosolygott, fűtörészett, beszédesebb lett. A bányászok addig is szerették, mert eszes és jólelkű legény volt, aki egy megszorult cimborájának se mondta, hogy "nincsen" míg az ő zsebében egy garas akadt. De így még sokkal szeretnivalóbb volt, hogy — levette mórdságát.

Ő, magán nem vette észre a változást, úgy gondolta, a világ változott meg körülötte. Lämpája úgy ragyog, mint a legfényesebb csillag, gyönyörűség mellette dolgozni. A szén, melybe csakányát vágja, olyan, mint a fekete gyémánt. Kenyerének, melybe a pihenő alatt mohón harap, valami pompás, még eddig soha nem érzett ize van. S a munkaidő sokkal rövidebb.

Igen, ha nem is volt rövidebb, hamarabb telt el, mert Zsuzsára gondolt. Az édes kis Zsuzsára, aki viszonszereti, s akit soha,

semmiféle urnak nem enged át.

Erősnek, hatalmasnak, királynak érezte magát, mióta tudta, hogy Zsuzsa viszonozza szerelmét. Lehetett már a bánya sötét... hiszen árva szívében kisütött a nap!

Csufo leánykérés

— Soká maradtál, Zsuzsa... fogadta Kapuváriné. Két órák mentél el s most mindjárt négy lesz.

— Nem volt otthon Perces néni... mentegődzött. Sokáig vártam, már nem akartam visszacipelni a csomagot.

— Örült-e legalább?

— Igen... nagyon. Csókolja a kedves nagymama kezét s jobb egészséget kíván. (Istenem, milyen rossz, hogy föllentenie kell. De hát, ami tartóztatta, azt most még igazán nem mondhatta el a nagymamának.)

— Hozasd fel a kávémat, aztán tanulhatod a leckédet.

Zsuzsa futott a konyhába. Kávézás közben gyöngéden kiszolgálta a beteget. Kapuváriné kávéját kanalazva fel-felnevezte rá.

— Te lány... nem tetszel nekem... nincs neked lázad? Ugy ég az arcod...

— Szaladtam a szélben... attól ég.

— Jobban vigyázhatsz magadra. Ki ápol engem, ha te lefekszel?

— Ne tessék félni... nem lesz semmi bajom.

— Ti fiatalok azt hiszitek, hogy az egészség olyan, mint a bibliai olajos korsó, mely nem fogy el soha. Pedig jaj... de el tud fogyni...

Zsuzsa elkészítette a kártya-asztalt is, azután történelem-könyvével az ablakhoz ült. Mióta visszajöttek Németországból, újra tanította Szakolcai tiszteletes. Megint két osztályról szándékozott egy év alatt vizsgázni — mert félévet mulasztott — s igekeznie kellett.

De hiába szegerte tekintetét a betűkre, nem tudott arra figyelni, hogy régi időkben jó és rossz királyok mint uralkodtak népeiken. Minden lapon Ádám arcát látta, lobogó tekintetét.

— Istenem... eligérkedtem... gondolta. Nem hittem, hogy az olyan könnyen megy. Én... én... mintha nem is én lennék... Nem fogom a leckémet tudni, de talán nem

veszi észre a tiszteletes ur... sokszor ő is olyan szórakozott.

Valóban, az utóbbi időben Szakolcai tiszteletes néha furcsán magyarázott. A mondat közepén állt meg, vagy be se fejezte, mint akinek máshol jár az esze. Aztán hirtelen riadt pillantást vetett Kapuvárinéra, gyorsan összeszedte magát s hűvel, folyékonyan magyarázott tovább.

Kár volt megriadnia... Kapuváriné nem bírta tanítását. Ő csak testileg volt jelen. Gondolatai mindig saját betegsége, reménytelen állapota körül forogtak. Zsuzsa pedig sajnálkozva nézett rá. Azt hitte, hogy: "szegény tiszteletes ur" nagyon kimerült.

— Hiszen annyi dolga van! Prédikációt tanul, keresztel, esket, temet...

Szakolcai tiszteletes nem is vett észre semmit, mert el se jöhettett akkor. Egy halál-doklő bányásznak vitte el az urvacserőt.

Dánielék azonban eljöttek, kártyázni, mint minden alkonyatkor. Elemértől, bár sajnálta Zsuzsa, mindig idegenkedett, most még jobban unta, mint máskor. Akaratlanul is összehasonlította Ádámmal.

Eleméren hogy áll a finom öltöny! Kabátja alá hátul mintha egy cipő lenne dugva s elől, a hóhéhr ingmel is hegyesre kipuposodik. Drága nyakkendője vékony, sápadt bőrű nyakat díszít!

Ádám csak az az egy szál kék ing... de milyen egyenes benne, mint a gyertya, karja, nyaka milyen izmos, milyen gömbölyű, milyen erős... hogy magához rántotta, mikor olyan vadul megozolta. És a hangja olyan szépen, mélyen zeng, még mikor haragszik is.

Elemér hangja vékony, fűlsértő... mikor kedveskedik, szinte rikácsol, vagy nyöszörg.

— Istenem... akad-e olyan lány, akit neki elígérkezik?

Bizony, ez a kérdés Dánielnének, aki csak fiáért élt, sok álmátlan éjszakát okozott. Mert retentő az, hogy egy férfi teste satnya, törpe, pupos, a lelke pedig férfilek, mely szerelmet érez, viszonszerelmet sóvárog, melyet elérnie ritkán adatik meg. Ha lelkében a szerelem vihart támaszt, öszszetörheti, meg is semmisítheti azt a satnya testet.

(Folytatása következik.)

Ha a bányásznak baja van, a bányászlapoz, vagy a bányászbankhoz fordul. Miért nem fordul ezekre a helyekre olyankor is, mikor nincs baja, csak az előfizetést kellene beküldenie, vagy a bankbetétjét elhelyezni?

Harmadik évfolyam!
KIS MAGYARORSZÁG
(hímlervillei helyi híradó)
legújabb száma megjelent.
Szerkesztő: KOLOS LEO.
Megjelenik havonként kétszer.
Mindenkit érdekel Hímlerville, a magyar bányaváros helyi eseményei, a hímlervillei magyarok élete és az a sok szép és hasznos olvasmány, ami a Kis Magyarországot oly tartalmasá teszi.
Előfizetési ára egy évre\$1.00
Magyarországra\$1.50
KIS MAGYARORSZÁG
Hímlerville, Kentucky.

**A LEGJOBB
A LEGOLCSÓBB
A LEGTARTALMASABB**

ÓHAZAI HETILAP
**KÜLFÖLDI
MAGYARSÁG**
előfizetési ára
EGY ÉVRE 2 DOLLÁR.
**INGYEN
MUTATVÁNSZÁMOT**
küld
**KOLOS LEO,
HÍMLERVILLE, KY.**
Vasárképviselet Amerikában.
A KÜLFÖLDI MAGYARSÁG pártonkon felelős. Mindent külső, ami a külföldön élők magyarországi érdekeit, úgy az Óhazáról, mint a megkülönböztetett és a föld minden országából, ahol csak magyarok élnek.

AKI FAGYLALTOS MÉRÉGGEL AKAR ELPUSZTULNI.

Sulyos belső sérülésekkel szállították a nagybecskereki kórházba Fixner József 23 éves eleméri parasztleányt. Fixner már évek óta hiába udvarolt Somogyi Mária falujabeli lányának, mert úgy a férfi, mint a nő szülei makacsul ellenéztek a házasságot, bár a leány talán hajlandó is lett volna erre. Fixner több ízben megkísérelte, hogy meglágyítsa az öreg Somogyiékat és a saját szülei szívével, de minden ilyen irányú törekvése hiábavalóan bizonyult. Legutóbb azután meg akarta szöktetni szíve választottját, de a leány kijelentette, hogy feleségül elmenne ugyan hozzá, de annyira nem szereti, hogy meg szokják vele és magára haragítva a szüleit. Ez a kijelentés annyira elkeserítette Fixnert, hogy halálra szánta magát. Beutazott Nagybecskerekre, egy üzletben két és fél dinár áru zsirszódát vásárolt, azután a Buza-téren egy utcai cukrásztól fagyaltat vett és a zsirszódát a fagyaltalva keverve megezte. Irtózatlan kínok között elvándorolt az ugnevezett nyághi dig, ahol eszméletlenül rogyott össze. A mentők kiszállították a kórházba, ahol azonnal gommormosást alkalmaztak, ami azonban már megkésített intőzkedésnek bizonyult, mert a máró méreg teljesen kiégette a gommorfalakat. Fixner állapota életveszedelmes.

(Uj Nemzedék)

SIRRALBÓK A SZARVASI BOLZA-KRIPTÁBAN.

A multkoriban Lőkősházán történt kriptarablás után most Szarvason próbálkoztak meg ismeretlen tettesek egy főiri család temetkezési helyének kifosztásával. Ezuttal Bolza grófi család szarvasi sirboltjában tettek látogatást az ismeretlen tettesek. A kripta a római katolikus temetőben van. Bolza Pál gróf családjának tagjai pihennek benne, többek között a tizenhárom esztendővel ezelőt elhunyt Bolza Gézáné grófné. A kripta egyik családbeli látogatója észrevette, hogy a sirboltban nincs minden rendjén. Értesítette a csendőroket, akik megállapították, hogy a sirboltban átkulcs segítségével bejutott betörők jártak, akik Bolza Gézáné grófné hármas ércokorsóját három helyen felválták, nyilván rablási szándékból. A rablók a nyílásokon át kézzel nyultak be a legbelső ércokorsóba. Minden bizonnyal arra számítottak, hogy a halott grófné koporsójában sok ékszert fogtak zsákmányolni. Ebben azonban csalódtak, mert a halott annakidején nem teettek el semmiféle ékszert. A sirralbók ezután minden eredmény nélkül voltak kénytelenek a sirboltból távozni. Mivel az elmúlt napokban két csavargó külsejű embert láttak a temetőben járkálni, a csendőrség figyelme ezekre terelődött. Szmélyazonosságukat azonban még nem tudták megállapítani.

(Uj Nemzedék)

A TÁBLA ELRENDELTE A BIZONYÍTÁST A POROSZLÓI CSENDŐRMESTER VALATÁSA ÜGYÉBEN.

Poroszlón Csala Imre gazdálkodót veszekedés hevében agyonütötte Németh Gergely ottani gazda. Az egri törvényszék jogos önvédelem címén föllmentette Németh Gergelyt, a tábla azonban ötévi fegyházra ítélte és elrendelte azonnali letartóztatását. Harmadfokon a kuria szintén megállapította a jogos önvédelmet és a vádlottat föllmentette. Németh Gergely a börtönből való kiszabadulása után visszatért Poroszlóra, ahol ott tartózkodása alatt két ízben is kigyulladt özeveg Csala Imréné nádfedeles háza. A gyújtogatással Németh Gergelyt gyanúsították, akit Kocsis Zsigmond poroszlói csendőrmester a gyújtogatásra vonatkozóan kivallatott és a csendőrált készített jegyzőkönyv szerint Németh bevallotta, hogy Csaláné házát ő gyújtotta fel. Ennélfogva Németh ismét a bíróság elé került, ahol azonban azt mondta, hogy Csaláné házát nem ő gyújtotta föl, hanem Kocsis csendőrmester addig ütötte, verte, kinozta, amíg magára vállalta a gyújtogatást. A mikor ezt az ügyet tárgyalták az egri törvényszéken, Németh védője orvosi látleletet mutatott fel, amely szerint a vádlott összes lábujjain a hus meg volt repvede és az orvos Németh testén különböző bántalmazás nyomait ismertte fel. Az egri törvényszék Némethet gyújtogatás

büntetésében bűnösnek mondotta ki és tízevi fegyházbüntetésre ítélte. A bíróság szerint az orvosi látlelet alapján valószínűsíthető van a bántalmazás, azonban ez nem jelenti azt, hogy Németh Gergely a kényeszer hatása alatt vállalta volna magára a bűncselekményt. Németh védője az ítélet ellen föllebezett és a miskolci csendőrkérileti parancsnokságon fölljelentést tett Kocsis Zsigmond örmester ellen, hivatalos határozattal való visszaélés és sulyes testi sértés címén. Az ügy a táblán Kállay Miklós dr. kuriai bíró tanácsa elé került. A tábla az egri törvényszék ítéletét megsemmisítette és helyett adott a védők kérelmének, a melynek alapján utasította az egri törvényszéket, hogy az újabb bejelentett tanukat hallgassa ki, vajjon igaz-e, hogy a csendőrmester vallatásának nyomai még később is meglátszottak Németh Gergelyen. A védő egyébként beadvánnyal fordult a belügyminiszterhez is, amelyben kéri, hogy rendeljék el Kocsis Zsigmond csendőrmester ellen Németh sulyos bántalmazása miatt a fegyelmi vizsgálatot. (Világ)

EGY ASSZONY LEFEJEZTE UNOKÁJÁT ÉS FELVÁGTA A HASÁT.

Kisköszeg községet egy borzalmas, az örütség gonosztetteire emlékeztető gyilkosság tartja izgalomban. Plank Antal kisköszegi ha-

lás felesége tízhónapos fiacskájának őrizetét 59 éves édesanyjára, szül. Kozák Katalinra bízta. Plankék dolgozni mentek, az öregasszony és unokája egyedül maradtak. A gyermek sírt, a nagyanyja nem tudta elcsendesíteni és ezen annyira feldühösödött, hogy erős konyhakéssel elvágta a csöppség nyakát. A vágás oly erős volt, hogy a szerencsétlen gyermeket a szó szoros értelmében lefejezte, hogy a fejét a törzséhez csak a nyakszirten kapcsolta egy kis bőr. A rémített elkövetése után az öregasszony öngyilkosságot kísérelt meg és ugyanazzal a késsel, amellyel ártatlan unokáját meggyilkolta, felvágta a hasát és oly erővel mélyesztette önmagába a kést, hogy belei kifordultak. Plankék röviddel a gyilkosság és az öngyilkos kísérlet elkövetése után haza a terkek. Plank Antal, amikor meglátta fiacskájának lefejezett testét, a baltát ragadott és véreben fetrengő anyósát agyon akarta ütni. A fájdalomában dühöngő embert alig tudták a szomszédok és az elősiető emberek megfékezni. A lakosság körében is a legnagyobb felháborodást keltette a kis gyermek vadállati meggyilkolása és a falusiak fenyegető magatartásától is a csendőroket mentették meg a véreben fetrengő bestiat, akit agyon akartak ütni. Az öregasszonyt, akinek szörnyű sebeit bekötötték, átszállították az eszéki rabkórházba.

(Uj Nemzedék)

AGYONNYOMTA A FELFORDULT SZEKER.

Bodnár Gábor gazdálkodó a Hajduböszörmény melletti tanujárára igyekezett szekerekével. A szekeret emeletmagasságnyira megrakták kukoricacsutkával és a szekér tetejére Bodnár kivül felesége és Imre nevű három éves kislia ült fel. Egy hirtelen kanyarodónál a szekér felborult és a magasban ülő Bodnár család lezuhant. A férfi magas ivben röpült le a szekér tetejéről s nem történt baja, de a felesége a kislival együtt a szekér alá került. Bodnár azonnal kiszabadításukhoz fogott, de a roppant téher oly sulyos sérüléseket ejtett az asszonyon, hogy már nem lehetett rajta segíteni. A kisliaunk semmi különösebb baja nem történt, mert esés közben édesanyja teste alá került.

(Az Est)

OLVASTA MÁR A HARMONIKÁT?

Ha nem, kérjen azonnal mutatványszámot. A **HARMONIKA** ma a legjobb és legértelmesebb vicc lap, mely évi KÉT DOLLÁR fejében felvidítja a busulásnak indult magyarekat. A **HARMONIKA** olcsó, jó, tartalmas és izléletes. Ez a címe: **7862 W. JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN.**

